

Lokalna Strategia Rozwoju

Stowarzyszenia

Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania

Ostrzeszów, luty 2009 rok
aktualizacja 15.07.2009 – zmieniono Rozdział IX
aktualizacja 1.12.2009 – przyjęcie Gminy Kobyla Góra
aktualizacja 22.02.2010 – przyjęcie Gminy Kobyla Góra
aktualizacja 8.06.2010 – zmieniono kryteria wyboru dla działania Małe Projekty

Dokument opracował zespół w składzie:

Zarząd SOLGD

oraz

Anna Mądra

Paweł Uścińowicz

Dariusz Kwiatek

SPIS TREŚCI

1. Charakterystyka lokalnej grupy działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR).	4
1.1. Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze	4
1.2. Opis procesu budowania partnerstwa.....	4
1.3. Charakterystyka członków LGD albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD	5
1.4. Struktura Rady lub innego organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, zwanych dalej „organem decyzyjnym”	11
1.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego;.....	13
1.6. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego.....	14
1.7. Doświadczenie LGD i członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji.....	15
2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności.....	16
2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGD albo będących jej partnerami.....	16
2.2. Uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne kulturowe.....	18
2.3. Ocena społeczno - gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej.	26
2.4. Specyfika obszaru	27
3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR; wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy	33
4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje.	39
5. Określenie misji LGD	59
6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR.....	59
7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.	62
8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR	63
9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie LSR”, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów.	65
10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji	81
11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR	80
12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR.....	81
13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej.....	84
14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR	87
15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR.	88
16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.	90
17. Informacja o dołączanych do LSR załącznikach	91

1. Charakterystyka lokalnej grupy działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR).

1.1. Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze

Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania jest stowarzyszeniem, które zarejestrowane zostało w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 26. 05. 2006 r. pod numerem 0000257816.

1.2. Opis procesu budowania partnerstwa

Proces budowania partnerstwa w ramach SOLGD przebiegał i przebiega nadal w sposób ciągły. W momencie powstania (tj. w dniu 30 stycznia 2006 r.) Stowarzyszenie liczyło 17 członków, po czym liczba ta sukcesywnie wzrastała by osiągnąć stan obecny tj. 84 członków. Początkowo członkami SOLGD były tylko osoby fizyczne, jednakże w związku z wyzwaniami jakie wiązały się z realizacją projektu w ramach Pilotażowego Programu Leader +, grono członków rozszerzyło się o jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury, przedsiębiorstwa i organizacje społeczne. W ramach realizowanego projektu rozpoczęto także nawiązywanie współpracy z partnerami zagranicznymi co zaowocowało podpisaniem umów partnerskich z lokalnymi grupami działania z Czech i Niemiec.

W procesie budowania partnerstwa, pomimo jego ciągłości, wyodrębnić można następujące etapy, o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania SOLGD:

Etap 1. Inauguracyjne spotkanie członków - założycieli SOLGD.

Etap 2. Wybór władz Stowarzyszenia – Zarządu (w tym Prezesa Zarządu i Wiceprezesa Zarządu) oraz Komisji Rewizyjnej.

Etap 3. Podjęcie przez samorządy sześciu gmin tj: Miasta i Gminy Ostrzeszów, Miasta i Gminy Mikstat, Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, Gminy Czajków, Gminy Doruchów, Gminy Kraszewice oraz samorząd Powiatu Ostrzeszowskiego uchwał o wstąpieniu do SOLGD.

Etap 4. Podpisanie umów partnerskich z czeską Lokalną Grupą Działania Sdružení Splav,

z Niemiecką Lokalną Grupą Działania Auerbergland oraz Lokalną Grupą Działania „Wrota Wielkopolski”.

Etap 5 . Rozszerzenie obszaru Działania Stowarzyszenia OLGD o Gminę Kobyla Góra

1.3. Charakterystyka członków LGD albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD

W skład Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania wchodzi 55 członków. Zgodnie z zapisami Statutu Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania członkowie Stowarzyszenia dzielą się na:

- członków zwyczajnych,
- członków honorowych,
- członków wspierających.

Zarząd Stowarzyszenia podejmuje decyzję o przyjęciu członka zwyczajnego i wspierającego, natomiast o przyjęciu członka honorowego decyduje Walne Zebranie Członków.

Procedura przyjęcia na członka zwyczajnego SOLGD odbywa się według następującego schematu:

1. złożenie przez kandydata na członka lub jego reprezentanta deklaracji o przyjęcie do SOLGD do Zarządu SOLGD,
2. rozpatrzenie deklaracji i podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia członka przez Zarząd SOLGD

Kandydat na członka zwyczajnego lub jego reprezentant dołącza odpowiedni i wynikający z przepisów prawa dokument potwierdzający zamiar wstąpienia do SOLGD, co obrazuje poniższa tabela.

Rodzaje dokumentów akcesyjnych dla poszczególnych rodzajów członkostwa w SOLGD.

Status członka		Rodzaj dokumentu akcesyjnego
Członek zwyczajny	jednostki samorządu terytorialnego	uchwała Rady jst
	osoby fizyczne	deklaracja członkowska
	osoby prawne	uchwała organu właściwego zgodnie ze statutem jednostki
Członek honorowy	jednostki samorządu terytorialnego	deklaracja członkowska
	osoby fizyczne	deklaracja członkowska
	osoby prawne	deklaracja członkowska
Członek wspierający	osoby prawne	uchwała organu właściwego zgodnie ze statutem jednostki

Decyzję o wykluczeniu członka ze Stowarzyszenia OLGD podejmuje Zarząd Stowarzyszenia OLGD w drodze uchwały. Zgodnie z obowiązującym statutem SOLGD członkostwo ustaje na skutek:

- 1) dobrowolnego ustąpienia ze Stowarzyszenia "OLGD" zgłoszonego na piśmie
- 2) skreślenia z listy członków z powodu zalegania z opłatą składki członkowskiej przez okres 6-ciu miesięcy,
- 3) pozbawienia praw publicznych,
- 4) śmierci członka,
- 5) likwidacji osoby prawnej będącej członkiem,
- 6) likwidacji Stowarzyszenia "OLGD".

Tabela nr 2 Członkowie Stowarzyszenia OLGD

LP.	NAZWISKO I IMIĘ LUB NAZWA CZŁONKA	REPREZENTOWANY SEKTOR	FUNKCJA W STRUKTURZE SOLGD	RODZAJ PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI
1.	MIASTO I GMINA OSTRZESZÓW	PUBLICZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
2.	MIASTO I GMINA MIKSTAT	PUBLICZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
3.	MIASTO I GMINA GRABÓW NAD PROSNĄ	PUBLICZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
4.	GMINA CZAJKÓW	PUBLICZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
5.	GMINA DORUCHÓW	PUBLICZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
6.	GMINA KRASZEWICE	PUBLICZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
7.	POWIAT OSTRZESZOWSKI	PUBLICZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
8.	GMINA KOBYLA GÓRA	PUBLICZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
9.	WABNIC STANISŁAW	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	BURMISTRZ MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW
10.	WITEK MARIUSZ	SPOŁECZNY	WICEPREZES SOLGD, CZŁONEK ZWYCZAJNY	Z-CA BURMISTRZA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW
11.	WIOREK IWONA	SPOŁECZNY	PREZES SOLGD,	PRODUKCJA TRADYCYJNYCH

			CZŁONEK ZWYCZAJNY	WYROBÓW WĘDLINIARSKICH
12.	SIKORA KRYSZYNA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZARZĄDU SOLGD, CZŁONEK ZWYCZAJNY	P.O. DYREKTORA OSTRZESZOWSKIEGO CENTRUM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
13.	BIEL RYSZARD	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZARZĄDU SOLGD, CZŁONEK ZWYCZAJNY	RADNY RADY MIEJSKIEJ GRABOWA NAD PROSNĄ
14.	OGRODOWSKI BOHDAN	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZARZĄDU SOLGD, CZŁONEK ZWYCZAJNY	PREZES AGROTURYSTYCZNEG O STOWARZYSZENIA ZIEMI OSTRZESZOWSKIEJ
15.	STEFAŃSKI WIKTOR	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	ROLNIK
16.	ROGUSZNY STANISŁAW	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	RADNY RADY MIEJSKIEJ W MIKSTACIE
17.	TEKIELI WIOLETTA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	ROLNIK
18.	FRANIKOWSKI DANIEL	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SPRZEDAŻ PRODUKTÓW POCHODZENIA PSZCZELEGO
19.	IDCZAK ZOFIA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	NAUCZYCIELKA
20.	RZEPECKA MIROSŁAWA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	DYREKTOR MUZEUM REGIONALNEGO W OSTRZESZOWIE
21.	GALBIERCZYK PAWEŁ	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UG CZAJKÓW)
22.	GROBELNA KRYSZYNA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	RADNA RADY MIEJSKIEJ GRABOWA NAD PROSNĄ
23.	BRONIECKA MAŁGORZATA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	EMERYT
24.	SEMBERECKI ADAM	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PREZES SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ LOKATORSKO- WŁASNOŚCIOWEJ
25.	SITO ALEKSANDRA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UMIG MIKSTAT)
26.	JASZCZYK GRAŻYNA	SPOŁECZNY	CZŁONEK	PRZEWODNICZĄCA

			ZWYCZAJNY	RADY MIEJSKIEJ GRABOWA NAD PROSNĄ
27.	MAZUR RYSZARD	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	DYREKTOR GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W DORUCHOWIE
28.	SZNAYDER MAGDALENA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UMIG GRABÓW NAD PROSNĄ)
29.	KOSMAŁA RENATA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SPECJALISTA DS. INFORMACJI, INSPEKTOR POŻYCZKOWY W SOCP
30.	KAŻMIERCZAK KAZIMIERZ	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	RADNY RADY MIEJSKIEJ GRABOWA NAD PROSNĄ
31.	LEWEK ZENON	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	DYREKTOR SPÓŁKI WODNO-ŚCIEKOWEJ „STRZEGOWA”
32.	PLICHTA HENRYK	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	WÓJT GMINY CZAJKÓW
33.	PUCHAŁA ANDRZEJ	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	EKONOMISTA
34.	KAPELAŃCZYK MARIA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	DYREKTOR GIMNAZJUM NR 2
35.	MISŃ KAZIMIERZ	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SEKRETARZ MIASTA I GMINY MIKSTAT
36.	CZWORDON JÓZEF	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	NACZELNIK WYDZIAŁU PROMOCJI I ROZWOJU UMIG OSTRZESZÓW
37.	MĄDRA ANNA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	DYREKTOR BIURA SOLGD
38.	KWIATEK DARIUSZ	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UMIG OSTRZESZÓW)
39.	UŚCINOWICZ PAWEŁ	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	II Z-CA BURMISTRZA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW
40.	RYBCZAK KAROLINA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UMIG GRABÓW NAD PROSNĄ)
41.	MACIUSZCZAK TADEUSZ	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SOŁTYS WSI SKRZYNKI

42.	PRZYGODA JANINA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	RADNA RADY GMINY DORUCHÓW
43.	GŁADYSZ JACEK	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	RADNY RADY MIEJSKIEJ GRABOWA NAD PROSNĄ
44.	BUGARYN TOMASZ	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SEKRETARZ GMINY DORUCHÓW
45.	OLSZEWSKI JÓZEF	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	WÓJT GMINY KRASZEWICE
46.	NARLOCH MIROSŁAW	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UMIG OSTRZESZÓW)
47.	KASPRZAK JAKUB	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UMIG MIKSTAT)
48.	GEPPERT EDMUND	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	BURMISTRZ MIASTA I GMINY GRABÓW NAD PROSNĄ
49.	WILKOSZ JÓZEF	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	WÓJT GMINY DORUCHÓW
50.	MISSALLA ANNA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ZAKŁADU GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ W OSTRZESZOWIE
51.	BOCHM KRYSZYNA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	INSTRUKTOR W KOBYLOGÓRSKIM OŚRODKU KULTURY
52.	LEŚNIAK MARIA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	DYREKTOR SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MAKOSZYCACH
53.	NAWROCKA BEATA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UG KOBYLA GÓRA)
54.	MĄDRA EWA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UG KOBYLA GÓRA)
55.	ADAMSKA MARIOLA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	ROLNIK
56.	STAWSKA ELŻBIETA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UG KOBYLA GÓRA)
57.	PAWLAK BOLESŁAW	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SOTYS WSI IGNACÓW
58.	MISZKIEŁO WŁADYSŁAW	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	EMERYT

59.	RYBAK ANNA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRACOWNIK ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ (UG KOBYLA GÓRA)
60.	MAŁOLEPSZA IWONA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SOŁTYS WSI MYŚLNIW
61.	ADAMSKA SYLWIA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SOŁTYS WSI LIGOTA
62.	KOŁODZIEJCZAK BEATA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	ROLNIK
63.	KUBIAK EWA MARIA	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	DYREKTOR GIMNAZJUM
64.	MAŻ STANISŁAW	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SOŁTYS WSI RYBIN
65.	JANICKA MARIOLA	GOSPODARCZY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRZEDSIĘBIORCA
66.	AGROTURYSTYCZNE STOWARZYSZENIE ZIEMII OSTRZESZOWSKIEJ	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	WSPIERANIE DZIAŁNOŚCI AGROTURYSTYCZNEJ
67.	STOWARZYSZENIE „OSTRZESZOWSKIE CENTRUM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	POMOC PRZY ZAKŁADANIU I PROWADZENIU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ
68.	TOWARZYSTWO GMINASTYCZNE „SOKÓŁ”	SPOŁECZNY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	ORGANIZOWANIE IMPRESZ SPORTOWYCH
69.	FIRMA POLIGRAFICZNO- REKLAMOWA „MAJA”	GOSPODARCZY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	USŁUGI POLIGRAFICZNO- REKLAMOWE
70.	ARTUR OBALSKI CENTRUM TELEINFORMATYCZNE CLIK S.C.	GOSPODARCZY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	USŁUGI TELEINFORMATYCZNE
71.	P.P.H.U. JÓZEF WIOREK	GOSPODARCZY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRODUKCJA TRADYCYJNYCH WYROBÓW WĘDLINIARSKICH
72.	ZAKŁAD ENERGETYKI CIEPLNEJ SP. Z O.O.	GOSPODARCZY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	SPÓŁKA Z O.O.
73.	P.P.H. M.A. JÓZEFIAK WYTWÓRNIA LODÓW PRIMA	GOSPODARCZY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO- HANDLOWE
74.	AKME SP. Z O.O.	GOSPODARCZY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE
75.	WYPCHŁO DANUTA	GOSPODARCZY	CZŁONEK ZWYCZAJNY	WŁAŚCICIEL GOSP. AGROTURYSTYCZNEGO

1.4. Struktura Rady lub innego organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, zwanych dalej „organem decyzyjnym”

Ciałem decyzyjnym Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania jest Rada SOLGD, której członkowie dokonują wyboru operacji do realizacji. Członkowie Rady wybierani są spośród członków Stowarzyszenia OLGD.

Rada SOLGD działa w oparciu o zapisy Regulaminu Rady SOLGD, który określa organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady jako organu decyzyjnego. Regulamin Rady SOLGD przyjęty został mocą uchwały nr 5/2009 z dnia 8 stycznia 2009 r. Walnego Zebrania Członków SOLGD. Kadencja Rady trwa 6 lat a liczba członków Rady zawiera się w przedziale od 15 do 17 osób. Spośród członków Rady SOLGD Walne Zebranie Członków wybiera Przewodniczącą Rady, natomiast Wiceprzewodniczącą wybierany jest przez członków Rady.

Radę tworzą partnerzy gospodarczy i społeczni oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych, rolnicy, kobiety wiejskie i inni reprezentanci społeczeństwa obywatelskiego.

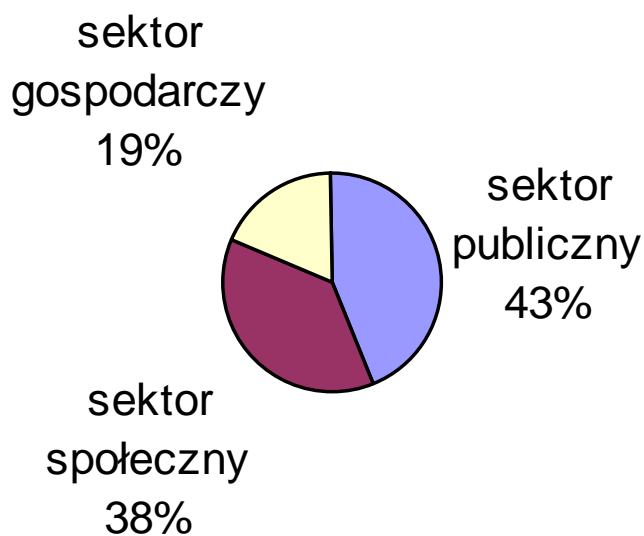
Skład Rady SOLGD

Lp.	Imię	Nazwisko	Funkcja w Radzie	Reprezentowana instytucja / gmina	Reprezentowany sector
1.	Konrad	Kuświk	Przewodniczący	Gmina Kraszewice	Publiczny
2.	Urszula	Kowalińska	Członek	Gmina Doruchów	Publiczny
3.	Bogna	Stysiak-Gałka	Członek	Gmina Czajków	Publiczny
4.	Edward	Skrzypek	Członek	Miasto i Gmina Ostrzeszów	Publiczny
5.	Lech	Janicki	W-ce przewodniczący	Powiat Ostrzeszowski	Publiczny
6.	Bogdan	Małcki	Członek	Miasto i Gmina Mikstat	Publiczny
7.	Hieronim	Stępień	Członek	Miasto i Gmina Grabów nad Prosną	Publiczny
8.	Jerzy	Przygoda	Członek	Gmina Kobyla Góra	Publiczny
9.	Zenon	Lewek	Członek	-	Społeczny
10.	Renata	Lizak	Członek	-	Społeczny

11.	Mirosława	Rzepecka	Członek	-	Społeczny
12.	Kazimierz	Miś	Członek	-	Społeczny
13.	Maria	Kapelańczyk	Członek	-	Społeczny
14.	Anna	Missalla	Członek	-	Społeczny
15.	Włodzimierz	Drogi	Członek	ZEC Sp. z o.o.	Gospodarczy
16.	Aleksander	Józefiak	Członek	Wytwórnia Lodów „Prima”	Gospodarczy
17.	Anna	Konarska	Członek	Firma Poligraficzno- Reklamowa „Maja”	Gospodarczy

Procentowy udział członków Rady w sektorach: publicznym, społecznym, gospodarczym.

Procentowy udział członków Rady w sektorach

1.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego;

Zasady powoływania członków organu decyzyjnego LGD, uregulowane zapisami statutowymi

Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania (§ 7, ust. 3) członkowie Rady wybierani są przez Walne Zebranie Członków w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej 50% członków stowarzyszenia.

Rozdział III Regulaminu Rady SOLGD nakłada na Przewodniczącego Rady SOLGD obowiązek wnioskowania do Zarządu o uzupełnienie składu Rady w sytuacji, gdy liczba członków Rady jest mniejsza niż wymagana w Statucie. Przewodniczący ma również prawo wnioskowania do Zarządu o powołanie nowych członków Rady.

Zasady odwołania poszczególnych członków organu decyzyjnego SOLGD

Zasady odwołania członków Rady SOLGD określone zostały w Regulaminie Rady SOLGD (Rozdział II – członkowie Rady, § 3, ust. 3). Zgodnie z Regulaminem Rady SOLGD członkostwo w Radzie SOLGD ustaje w wyniku:

- a. dobrowolnego ustąpienia zgłoszonego na piśmie,
- b. skreślenia z listy członków SOLGD,
- c. innych ważnych przyczyn, na wniosek Przewodniczącego (np. złożenie fałszywego oświadczenia o wykluczeniu z oceny operacji), nieuzasadnionej, następującej po sobie, trzykrotnej nieobecności w obradach Rady).

Opis procedury funkcjonowania organu decyzyjnego SOLGD

Zasady funkcjonowania organu decyzyjnego SOLGD określa Regulamin Rady SOLGD oraz statut SOLGD. Zgodnie z zapisami § 3, ust. 2 członek Rady SOLGD nie może być zatrudniony w biurze Stowarzyszenia, natomiast § 7, ust. 7 statutu SOLGD zabrania łączenia funkcji członka Rady z funkcją w pozostałych władzach Stowarzyszenia.

Rozdział VI Regulaminu Rady SOLGD zawiera szczegółową procedurę wyłączenia członka z oceny operacji, w przypadku zaistnienia okoliczności budzących wątpliwości co do jego bezstronności.

Zgodnie z zapisami Rozdziału VI, wykluczeniu z prac nad oceną operacji podlega członek, który:

- a) jest wnioskodawcą w danej operacji,
- b) jest reprezentantem wnioskodawcy,
- c) jest związany stosunkiem prawnym, z tytułu którego uzyskuje przychód (np. umowa o pracę, umowa – zlecenia, umowa o dzieło) z podmiotem, który złożył projekt w niniejszym konkursie,
- d) jest członkiem organów wykonawczych, kontrolnych lub innych organów podmiotu, który złożył projekt w niniejszym konkursie,
- e) jest członkiem podmiotu, który złożył projekt w niniejszym konkursie,
- f) jest wolontariuszem wykonującym świadczenia na rzecz podmiotu, który złożył projekt w niniejszym konkursie,
- g) jest małżonkiem, osobą pozostającą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia lub stosunku powinowactwa pierwszego stopnia, krewnym bocznym do czwartego stopnia i powinowatych bocznych do drugiego stopnia, przysposobienia, opieki lub kurateli w stosunku do wnioskodawcy.

Wykluczenia z oceny operacji dokonuje każdorazowo Przewodniczący Rady SOLGD na podstawie oświadczeń wypełnianych przez członków Rady przed oceną operacji.

1.6. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego

Wszyscy członkowie Rady SOLGD mają wykształcenie wyższe, a część z nich ukończyła ponadto studia podyplomowe. Wykształcenie zdobyte przez członków Rady SOLGD jest różnorodne począwszy od kierunków prawniczych, poprzez kierunki związane z turystyką i rekreacją a skończywszy na kierunkach inżynierskich, związanych z rolnictwem, gleboznawstwem, zaopatrzeniem w wodę i utylizacją odpadów. Większość, tj. 15 członków Rady SOLGD mieszka na obszarze objętym LSR. Jeden z członków Rady SOLGD posiada udokumentowaną certyfikatem FCE znajomość języka angielskiego, a znajomość języków obcych wśród pozostałych członków Rady (najczęściej języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego) pozwala na skuteczną komunikację. Sześciu członków Rady SOLGD posiada udokumentowaną wiedzę na temat procesu przygotowania i wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju uzyskaną podczas szkoleń przeprowadzonych w ramach Pilotażowego Programu LEADER+. Ponad połowa członków Rady SOLGD uczestniczyła w różnego rodzaju szkoleniach dotyczących rozwoju obszarów wiejskich

organizowanych w ramach Pilotażowego Programu LEADER+. W skład Rady SOLGD wchodzi także osoby, które uczestniczyły w procesie aplikowania, realizacji i rozliczania projektów dofinansowanych z funduszy zewnętrznych, w tym ze środków Unii Europejskiej. Projekty te dotyczyły m.in. inwestycji realizowanych w ramach działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”, „Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich” i usług świadczonych podczas wdrażania projektu pn. „Internetowe centra edukacyjno – oświatowe na wsi”.

1.7. Doświadczenie LGD i członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji

Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania zrealizowała na obszarze sześciu gmin powiatu ostrzeszowskiego projekt w ramach Pilotażowego Programu Leader+. Projekt pt. „Realizacja Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich na terenie Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej przez Ostrzeszowską Lokalną Grupę Działania” realizowany był w okresie od 3 kwietnia 2007 r. do 14 kwietnia 2008 r. Kwota pomocy przyznanej w umowie o dofinansowanie wyniosła 733 000 zł. Projekt został poprawnie i terminowo zrealizowany a następnie rozliczony. Po zakończeniu realizacji projektu w ramach programu Leader+, Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania zrealizowała na obszarze objętym LSR projekt współfinansowany z budżetu Województwa Wielkopolskiego pt. „Przeprowadzenie konsultacji społecznych w celu dostosowania Lokalnej Strategii Rozwoju do wymagań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013”. Projekt realizowany był w okresie od 15 sierpnia 2008 r. do 15 listopada 2008 r., a jego całkowity koszt wyniósł 21 640 zł, w tym 18 715 zł. z dofinansowania. W ramach projektu przeprowadzono szereg spotkań, podczas których informowano mieszkańców o znaczeniu Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszarów wiejskich. Podczas spotkań przedstawiano ponadto zasady funkcjonowania programu Leader w latach 2007-2013 oraz możliwości uzyskania dofinansowania projektów zgodnych z Lokalną Strategią Rozwoju. W wyniku konsultacji społecznych powstała lista przedsięwzięć proponowanych do realizacji przez mieszkańców obszaru.

Zarówno projekt w ramach Pilotażowego Programu Leader+ jak i projekt w ramach zadania publicznego pt: „Wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych poprzez działania mające na celu dostosowanie lokalnych strategii rozwoju do wymagań rozwoju obszarów wiejskich” przygotowywane i rozliczane były przez członków SOLGD.

Gminy będące członkami SOLGD brały również udział w realizacji projektów w ramach działania 2.3 „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturalnego”

SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006 r.” Miasto i Gmina Grabów nad Prosną zrealizowało w ramach w/w działania projekty pn. „Renowacja zabytkowego Parku Miejskiego w Grabowie nad Prosną” i „Remont kompleksu sportowo-kulturalnego we wsi Dębicze w ramach rozwoju obszarów wiejskich”, Miasto i Gmina Mikstat projekt pt. „Modernizacja Wiejskiego Domu Kultury w Biskupicach Zabarycznych”, Gmina Kraszewice projekt pt. „Centrum Kraszewic: Powrót Marszałka do Parku Wolności”, Gmina Doruchów projekt pt. „Zagospodarowanie stadionu sportowego LZS w Doruchowie”. Miasto i Gmina Ostrzeszów zrealizowała projekt pn. „Budowa drogi gminnej Pustkowie-Królewskie-Rogaszyce” w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego, Działanie 3.1 Obszary Wiejskie. Gmina Kobyla Góra w ramach projektu „Poprawa potrzeb kulturalnych, turystycznych i sportowych dla mieszkańców wsi Kobyla Góra i turystów” zrealizowała projekt polegający na przebudowie stadionu środowiskowo-sportowego w Kobylej Górze, przebudowie pomieszczeń Kobylógórskiego Ośrodka Kultury oraz placu przez KOK a także budowie pomostu spacerowego na „Zalewie”.

2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności

2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGD albo będących jej partnerami

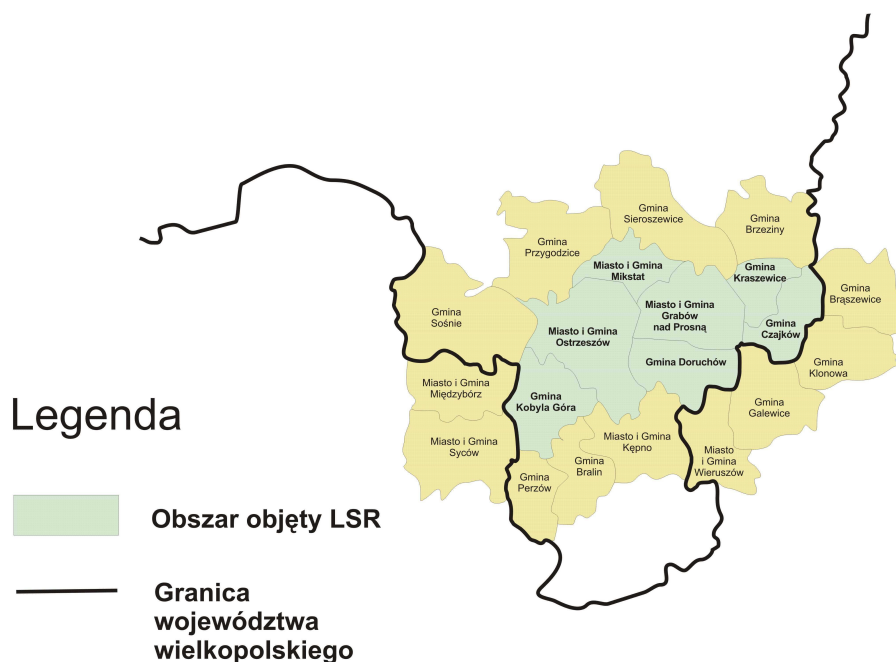
Lokalna Strategia Rozwoju wdrażana będzie na obszarze siedmiu gmin powiatu ostrzeszowskiego tj. Miasta i Gminy Ostrzeszów, Miasta i Gminy Grabów nad Prosną, Miasta i Gminy Mikstat, Gminy Doruchów, Gminy Kraszewice i Gminy Czajków oraz Gminy Kobyla Góra. Obszar Ostrzeszowskiej Lokalnej Grupy Działania spełnia warunek spójności przestrzennej tzn. znajduje się w jednym obrysie, co obrazuje poniższa mapa.

2.2 Uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne kulturowe.

Mapa obszaru Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania

Powierzchnia gmin tworzących obszar wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju przez Stowarzyszenie OLGD wynosi łącznie 773 km². Wszystkie gminy, w których wdrażana będzie LSR położone są, według Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 czerwca 2004 r. (Dz.U. Nr 73 i 158 z późn. zm.) w obszarze o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

Obszar objęty wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju położony jest w południowej części województwa wielkopolskiego.

W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru wdrażania LSR przez Stowarzyszenie OLGD znajdują się gminy:

od północy – Gmina Sośnie, Gmina Przygodzice i Gmina Sieroszewice (należące do powiatu ostrowskiego), gmina Brzeziny (należąca do powiatu kaliskiego)

od wschodu – Gmina Brąszewice, Gmina Klonowa, Gmina Galewice, Miasto i Gmina Wieruszów (należące do województwa łódzkiego),

od południa – Miasto i Gmina Kępno,

od zachodu - Gmina Syców , Powiat oleśnicki, województwo dolnośląskie

Obszar, na którym realizowana będzie Lokalna Strategia Rozwoju wyróżnia się na tle równinnego krajobrazu Wielkopolski za sprawą Wzgórz Ostrzeszowskich, tj. pasma wzniesień przebiegających łukiem od północy, od pradoliny Baryczy poprzez gminy Mikstat,

Ostrzeszów, w kierunku południowo-zachodnim. Wzgórza Ostrzeszowskie są najwyższymi wzniesieniami Wielkopolski, a drugie pod względem wysokości wzgórze Bałczyna (278 m n.p.m.) położone jest na obszarze gminy Ostrzeszów. W obszarze działania Stowarzyszenia OLGD leży Kobyła Góra - najwyższe wzniesienie Wielkopolski (284 m n.p.m.) położone w paśmie Wzgórz Ostrzeszowskich 700 m od drogi Marcinki - Parzynów w miejscowości Zmysłona Parzynowska. Na jej szczycie od 1999 roku znajduje się tzw. Krzyż Jubileuszowy, do którego prowadzą szlaki PTTK. Na szczycie znajdują się również pamiątkowe kamienie oraz dzwon. Na wschód od krzyża zlokalizowana jest wieża przekaźnikowa sieci komórkowej. Charakterystycznym elementem obszaru jest, obok Wzgórz Ostrzeszowskich, obszar Kotliny Grabowskiej, który swym zasięgiem obejmuje wszystkie gminy będące członkami Stowarzyszenia OLGD. Kotlina, której nazwa pochodzi od miasta Grabów nad Prosną, położona jest na pograniczu województw wielkopolskiego i łódzkiego. Kotlina Grabowska graniczy od północnego zachodu z Wzgórzami Ostrzeszowskimi, od południowego zachodu z Wysoczyzną Wierszowską, a od wschodu z Wysoczyzną Złoczewską.

Występowanie dwóch w/w charakterystycznych elementów krajobrazu znalazło swe odzwierciedlenie w nazwie obszaru realizacji LSR – „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Grabowska”.

Część gmin obszaru charakteryzuje peryferyjne położenie. Fakt ten niekorzystnie wpływa na możliwości rozwoju tych gmin. Brak dostępu do sieci dróg krajowych i odpowiedniej infrastruktury powoduje niewielkie zainteresowanie potencjalnych inwestorów osiedlaniem się na tym terenie. Znaczna odległość od aglomeracji miejskich, ośrodków kultury, sportu i rekreacji powoduje migrację ludzi do miast.

Klimat

Klimat obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej znajduje się pod wpływem mas oceanicznych co wpływa na łagodność klimatu. Średnia roczna temperatura wynosi 8,5 °C. Liczba dni z pokrywą śnieżną dochodzi do 57 dni. Opady wahają się od 500 mm do 550 mm na rok.

Gleby

Na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej przeważają gleby słabe, zaliczane do kompleksu żytniego słabego i żytniego bardzo słabego. Największą część obszaru, zarówno wśród gruntów ornych jak i użytków zielonych zajmują gleby naj słabsze

tj. V i VI klasy bonitacyjnej. Część obszaru zlokalizowana w dolinie Środkowej Proсны i Kotliny Grabowskiej należy do obszarów o bardzo niskiej jakości rolniczej. Powierzchnia Kotliny wypełniona piaskami charakteryzuje się glebami klas V i VI. Część zachodnia obszaru charakteryzuje się występowaniem gleb lepszych tj. III i IV klasy bonitacyjnej.

Bogactwa naturalne

Obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej charakteryzuje się występowaniem niewielkiej ilości surowców naturalnych. Kopaliny podstawowe występujące na tym terenie to: węgiel brunatny – niewielkie jego złoża występują na terenie gminy Mikstat oraz gaz ziemny – występuje w północnej części obszaru LSR, jego zasoby wynoszą zaledwie 950 tys.m³. Wśród kopalin pospolitych występują: kruszywo naturalne – stosowane w budownictwie i drogownictwie, eksploatowane częściowo, piaski szklarskie – występują w złożu Olszyna, nie są eksploatowane, ily-występują w zachodniej i środkowej części obszaru.

Lesistość

Każda z siedmiu gmin należących do obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej posiada walory przyrodnicze wspólne z pozostałymi gminami co stanowi element spajający ten obszar pod względem przyrodniczo-krajobrazowym. Jednocześnie w każdej z gmin znaleźć można gatunki roślin, pomniki przyrody, które są specyficzne dla danej gminy i decydują o jej niepowtarzalnym charakterze. Cechą wspólną gmin Ostrzeszów i Mikstat jest ich położenie wzdłuż Wzgórz Ostrzeszowskich, stanowiących część Wału Trzebnickiego, oraz znaczna lesistość obszaru LSR (34,3% powierzchni obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej stanowią lasy).

Na obszarach leśnych obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej występują cenne gatunki fauny, do których zaliczyć można m.in. bociana białego, jastrzębia, jenota czy daniela. Dziesięć gatunków ptaków żyjących na tym obszarze wpisanych zostało do księgi dziedzictwa przyrodniczego świata. Szczególnymi walorami przyrodniczymi cechują się tereny zalewowe rzeki Proсны w okolicach Grabowa nad Prosną.

Świat roślinny obszaru, na którym realizowana będzie LSR jest również niezwykle bogaty. Występują tu m.in. chroniony długosz królewski, jedyny z rosnących w Polsce pachnący storczyk podkolan biały, pierwiosnka lekarska, marzanna wonna i wiele gatunków drzew, krzewów, mchów i porostów.

Szczególne walory mają gatunki drzew na terenie gmin tworzących obszar Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, do których zaliczyć można m.in. lipy, dęby, graby i klony w gminie Doruchów, buk w leśnictwie „Wanda” (gmina Mikstat), liczący sobie ponad 1100 lat cis pospolity (gmina Kraszewice), oraz lipy drobnolistne i dęby szypułkowe znajdujące się w zabytkowym Parku Miejskim w Grabowie nad Prosną.

Rezerваты przyrody i obszary chronionego krajobrazu

Dla zachowania niepowtarzalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych na obszarze realizacji LSR utworzono w 1995 r. obszar chronionego krajobrazu pod nazwą „Wzgórz Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” oraz w 1996 r. obszar chronionego krajobrazu „Dolina Proсны i Kotlina Grabowska”. Ochroną objęte zostały ważne elementy środowiska naturalnego, stawy i ciekі wodne oraz tereny rezerwatów przyrody „Jodły Ostrzeszowskie” i „Pieczyska”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórz Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”

Obszar ten utworzony został na mocy Rozporządzenia Nr 63 Wojewody Kaliskiego z dnia 7 września 1995 r. w celu zabezpieczenia obszarów o dużej wartości naukowej, dydaktycznej i krajobrazowej. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu „Wzgórz Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” służyć ma zabezpieczeniu przed zniszczeniem bądź degradacją walorów przyrodniczych, z uwzględnieniem ich znaczenia jako terenów przydatnych do zaspokajania ważnych potrzeb społecznych w zakresie regeneracji przyrody oraz sił człowieka¹.

Obszar ten obejmuje w całości gminę Ostrzeszów i Kobyła Górę oraz zachodnią część gminy Mikstat, Grabów nad Prosną i Doruchów. Łączna powierzchnia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórz Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” wynosi 69 400 ha.

Obszar Chronionego krajobrazu „Dolina Proсны i Kotlina Grabowska”

Obszar ten utworzony został na mocy Rozporządzenia nr 65 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 grudnia 1996 roku. Obejmuje swym zasięgiem obszar 94 400 ha.

¹ Uzasadnienie do rozporządzenia z dnia 7 września 1995 r. w sprawie ustalania obszaru chronionego krajobrazu „Wzgórz Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” na terenie województwa kaliskiego i zasad korzystania z tego obszaru.

Rezerwat „Jodły Ostrzeszowskie”

Rezerwat znajduje się 4,5 km na wschód od Ostrzeszowa, w pobliżu drogi Ostrzeszów-Doruchów. Został utworzony w 1963 r. przez Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Celem ochrony jest bór mieszany z jodłą na granicy jej północnego zasięgu.

Rezerwat „Pieczyska”

Rezerwat „Pieczyska” znajduje się w gminie Doruchów. Zatwierdzony został w dniu 5 maja 1959 r. zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (Operat urzędniowy rezerwatu „Pieczyska” z dnia 01.01.1991).

Zajmuje on powierzchnię 5,00 ha. Celem ochrony jest las mieszany ze świerkiem (*Picea excelsa*) i jodłą (*Abies alba*) w pobliżu granic ich zasięgu oraz torfowisko zarastające brzozą (*Betula sp.*) i sosną (*Pinus sp.*). Rezerwat zabezpieczony jest otuliną obejmującą przyległe drzewostany.

Zasoby wodne

Obszar objęty LSR położony jest na obszarze zlewni dwóch rzek: Prosny i Baryczy.

Prosna - stanowi największy dopływ środkowej Warty, do której uchodzi w 348 km. Całkowita długość rzeki wynosi 216,8 km, natomiast w granicach LSR przepływa na odcinku ok. 15 km przez gminę Grabów nad Prosną i Doruchów. Dopływy Prosny to: prawobrzeżne Potok Kraszewicki, Łużyca i lewobrzeżne: Rów Torzeniecki, Rów Zaleski, Młynówka.

Barycz – nie przepływa przez powiat ostrzeszowski, natomiast uchodzą do niej cieką przepływające przez zachodnią część powiatu. Należą do nich: Olszówka, Rów Bledzianowski, rzeki: Złotnica, Meresznicza i Polska Woda wypływające ze Wzgórz Ostrzeszowskich.

Na terenie objętym LSR brak jest naturalnych jezior, natomiast występują sztuczne zbiorniki wodne, zapewniające ochronę przeciwpowodziową oraz stawy hodowlane, głównie na terenie gmin Czajków i Kraszewice, Doruchów oraz Kobyla Góra. W gminie Kobyla Góra usytuowany jest zalew, którego powierzchnia wynosi 18 ha i jest szczególną atrakcją dla turystów. Wokół pobliskiego kąpieliska znajduje się liczna sieć punktów gastronomicznych, gospodarstw agroturystycznych, miejsca wypoczynkowe z hotelami, pensjonatem, campingami, polami namiotowymi oraz pokojami do wynajęcia u tutejszych mieszkańców.

W wieloletnich planach ujęta jest budowa zbiornika retencyjnego Wielowieś Klasztorna. Ma on obejmować 93 km biegu rzeki Prosny, w tym odcinki na terenie gmin Grabów nad Prosną i Kraszewice.

Zanieczyszczenie środowiska

Zanieczyszczenie środowiska na terenie obszaru realizacji LSR należy rozpatrywać w następujących kategoriach

- **zanieczyszczenie powietrza** – jakość powietrza jest bardzo dobra, a stężenia średnioroczne zanieczyszczeń nie wykazują przekroczeń wartości dopuszczalnych. Główne źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza stanowią zakłady usługowo-przemysłowe, kotłownie zakładowe i osiedlowe oraz domki jednorodzinne brak natomiast zakładów uciążliwych dla środowiska w skali województwa lub kraju.

- **zanieczyszczenie gleb** – jakość gleb nie wykazuje przekroczeń wartości dopuszczalnych metali ciężkich. Występuje natomiast dość znaczne zakwaszenie gleb, które w znacznej części powiatu kwalifikuje się jako bardzo kwaśne (odczyn pH poniżej 4,5).

- **zanieczyszczenie wody** – na poprawę jakości wód rzeki Proсны wpływają pozytywnie inwestycje zorientowane na oczyszczanie ścieków, głównie oczyszczalnie ścieków w Grabowie nad Prosną i Kraszewicach

Uwarunkowania historyczne

Najdawniejsze, choć bardzo nieliczne, ślady osadnictwa człowieka w regionie dzisiejszego powiatu ostrzeszowskiego, pochodzą z późnego paleolitu (ok. 12-11 tys. lat p.n.e.). Dopiero jednak na przełomie XII i XIII wieku zaczęła się tworzyć trwała sieć osadnicza regionu. W okresie tym powstała większość miejscowości istniejących do dnia dzisiejszego, np. Bukownica, Książenice, Doruchów, Tokarzew, Siedlików, Chlewo, Rogaszyce, Zajączki, Godziętowo, Myślniew, Rojów oraz pierwsza miejscowość z prawami miejskimi - Ostrzeszów (przed 1283 r.). Kolejne miasta powstały w XIV i XV wieku: Mikstat (przed 1366 r.) i Grabów (1416 r.). Kobyła Góra (1387 r.). Do roku 1523 liczba miejscowości w ówczesnym powiecie wzrosła do 62.

Władcą, który najbardziej zapisał się na kartach historii powiatu ostrzeszowskiego był Kazimierz Wielki; on to polecił wybudować zamek murowany, umieścił tu siedzibę starosty grodowego, wytyczył szlak handlowy z Wrocławia przez Ostrzeszów do Kalisza i dalej na Pomorze oraz ufundował miastu kościół farny p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny.

Rozwój miast i wsi regionu hamowały częste w XV i XVI wieku pożary, które wobec niemal wyłącznie drewnianej zabudowy, trawiły cały dorobek mieszkańców. W źródłach

zachowały się przede wszystkim wiadomości o pożarach w miastach, np. w Ostrzeszowie w latach 1456 i 1538, w Grabowie - w 1501 i 1577r., w Mikstacie - w 1391 i 1478r.

Czarną kartą w dziejach Ziemi Ostrzeszowskiej są procesy "czarownic". Pierwsza na tym terenie udokumentowana źródłowo egzekucja "czarownic" miała miejsce w Ostrzeszowie w 1740 r. Jednak największy rozgłos, zyskał sobie proces i egzekucja 14 kobiet oskarżonych o czary w Doruchowie w 1775r. W wyniku tej tragedii sejm w następnym roku zniósł karę śmierci za oskarżenie o czary.

Zachodzące w regionie ostrzeszowsko - kępińskim zmiany społeczno - gospodarcze skłoniły władze państwowe do reaktywowania powiatu ostrzeszowskiego z dniem 1 stycznia 1955 roku. Dwudziestoletni okres istnienia powiatu pozwolił na znaczne przyspieszenie rozwoju gospodarczego i unowocześnienie regionu. W okresie tym powstało kilkanaście nowych szkół (m.in. w Kraszewicach, Grabowie nad Prosną, Marszałkach, Klonie, Ostrzeszowie), wybudowano wiele kilometrów dróg, dokonano elektryfikacji wsi. Na przełomie lat 60-tych i 70-tych w Ostrzeszowie powstały dwa zakłady przemysłowe (Fabryka Urządzeń Mechanicznych i PRPM "Budomasz"), które szybko stały się lokalnymi potentatami, zatrudniającymi łącznie kilka tysięcy pracowników. Jednak ich upadek u schyłku lat 90-tych spowodował utratę pracy ok. 4000 osób a stopa bezrobocia przekroczyła 26%.

Dzięki intensywnym staraniom lokalnych władz i aktywności gospodarczej mieszkańców obecnego obszaru Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej, w obiektach po zlikwidowanych zakładach powstawać zaczęły nowe firmy tworzące miejsca pracy a także udało się przyciągnąć inwestorów zagranicznych, wśród których wymienić należy przede wszystkim spółkę „Leoni Autokabel Polska” – producenta wiązek przewodów do samochodów, Mayr Polska Sp. z o.o. oraz inwestorów krajowych min. Wielkopolską Wytwórnę Żywności „Profi”. Dzięki powstałym zakładom pracy oraz przedsiębiorczości mieszkańców stopa bezrobocia spadła do ok. 8% w 1998 r. a następnie, na skutek pogorszenia się koniunktury światowej i krajowej, wzrosła do ok. 14% (czerwiec 2003 r.) Po roku 2004 bezrobocie w powiecie ostrzeszowskim po raz kolejny zaczęło spadać , osiągając w 2008 roku rekordowo niski poziom 4,5 %. W końcu 2009 roku nastąpił spadek zatrudnienia w „Leoni Autokabel Polska” związany z ogólnoswiatowym kryzysem branży samochodowej. Poziom bezrobocia wzrósł do 8,4 % (wrzesień 2009).

Uwarunkowania kulturowe

Każda z siedmiu gmin tworzących obszar funkcjonowania Ostrzeszowskiej Lokalnej Grupy Działania charakteryzuje się specyficznymi uwarunkowaniami kulturowymi. Świadczy

o tym różnorodność materialnych i niematerialnych dóbr kultury zachowanych w każdej z gmin.

Do obiektów kultury charakterystycznych dla tego obszaru zaliczyć można:

- basztę stanowiącą pozostałość zamku wybudowanego za panowania Kazimierza Wielkiego (Ostrzeszów)
- zespół budynków pofranciszkańskich z wczesno-barokowym kościołem NMP (Grabów nad Prosną)
- kościół pw. NNMP z 1108 r. i drewniany kościółek pw. Św. Rocha (gmina Mikstat)
- drewniany kościółek pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika (gmina Czajków)
- wyspa na stawie w parku, na której znajduje się piwnica uchodząca za więzienie czarownic (Doruchów)
- neogotycki kościół parafialny p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła (gmina Kraszewice)
- dworek rodziny Oxnerów w Kuźnicy Grabowskiej (gmina Kraszewice), w którym mieszkał Marian Falski, autor najpopularniejszego polskiego elementarza pt. „Nauka czytania i pisania” z legendarnymi już postaciami Ali i Asa. W dworku znajduje się obecnie Muzeum Oświaty, gdzie zwiedzający mogą m.in. zobaczyć wnętrze wiejskiej szkoły z lat międzywojennych.
- usytuowany na wzgórzu w otoczeniu wiekowych dębów i modrzewi drewniany kościół pod wezwaniem św. Mikołaja z 1782 w Parzynie

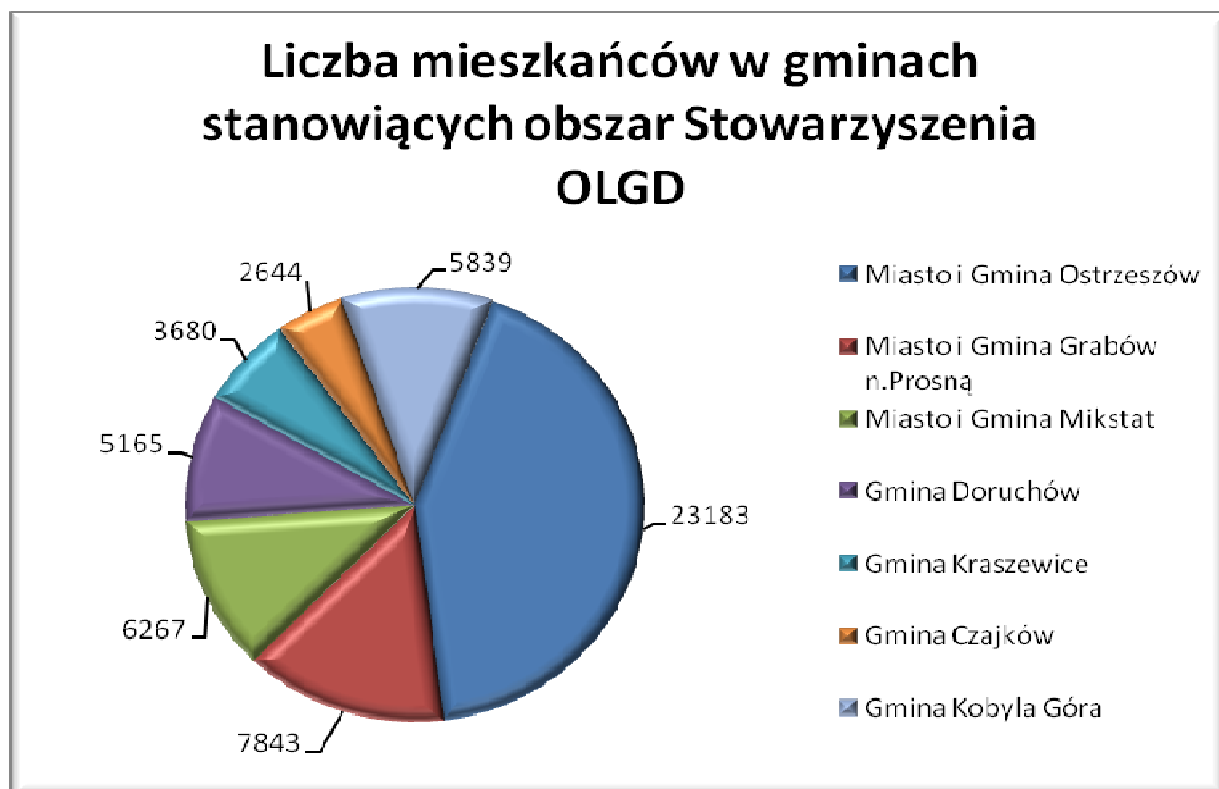
Do tradycji i obrzędów pielęgnowanych na obszarze działania OLGD należą m.in.:

- tradycyjny, uroczysty odpust Św. Rocha w Mikstacie, podczas którego święci się zwierzęta domowe (w Polsce jest to jedno z zaledwie czterech miejsc gdzie w sposób tak szczególny czci się zwierzęta),
- coroczne widowisko plenerowe pt. „Pożegnanie z diabłem i czarownicą” w Doruchowie,
- zawody konne,
- uroczyste obchody rocznic państwowych: marsze, pochody, apele
- dożynki, festiwale, przeglądy, festyny, warsztaty teatralne, zawody strażackie i wiele innych
- coroczne spotkania w Niedzielę Palmową na Górze Krzyża w Zmyślonej Parzynie

2.3 Ocena społeczno - gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej.

Struktura wiekowa ludności² (na podstawie aktualnych dostępnych danych z GUS)

Obszar wdrażania LSR przez Stowarzyszenie OLGD zamieszkuje 54 621 mieszkańców z czego 49% stanowią mężczyźni a 51% kobiety. Wykres przedstawia liczbę mieszkańców obszaru wdrażania LSR z podziałem na tworzące go gminy.

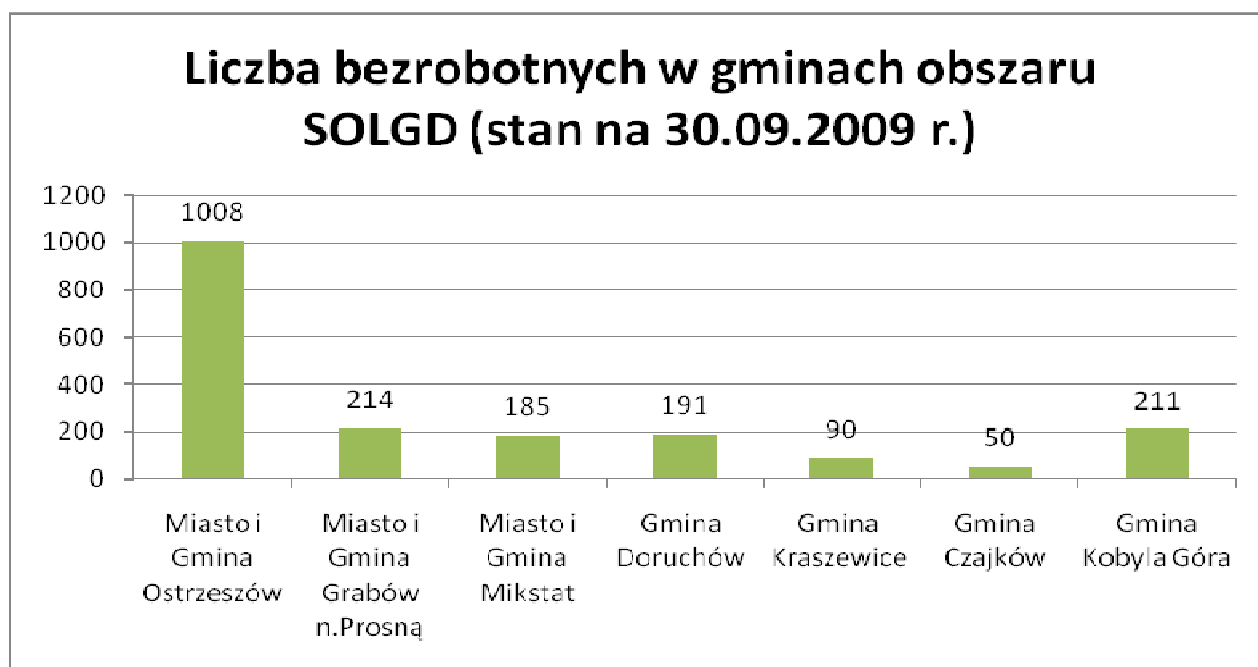

Poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia³

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrzeszowie stopa bezrobocia dla powiatu ostrzeszowskiego we wrześniu 2009 wynosiła 8,4 %. Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było w gminie Ostrzeszów a najmniej w gminie Czajków. Liczba bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców kształtowała się podobnie we wszystkich gminach, co obrazuje poniższy wykres.

² Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu „Ludność według stałego miejsca zameldowania – stan na 31.12.2006” www.stat.gov.pl

³ Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie

2.4 Specyfika obszaru

Obszar realizacji LSR przez Stowarzyszenie OLGD wyróżnia kilka istotnych elementów do których zaliczyć należy przede wszystkim:

Kobyla Góra i Bałczyna

Kobyla Góra i Bałczyna to największe wzniesienia w województwie wielkopolskim. Wzniesienia leżą w paśmie Wzgórz Ostrzeszowskich. Bałczyna jest wzniesieniem, które góruje nad okolicą przez co rozciąga się z niego piękny widok. Dogodne położenie względem ważnych szlaków turystycznych oraz mała liczba obiektów narciarskich w okolicy skłania do planów budowy ośrodka sportów zimowych na Bałczynie. Takie zadanie znalazło się w Planie Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Ostrzeszów na lata 2006-2015.

W ramach projektu Leader+ realizowanego przez Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania powstała ekspertyza pn. „Analiza możliwości wykonania stacji narciarskiej na wzniesieniu Bałczyna”. Przedmiotem opracowania jest wykonanie opinii określającej możliwość wybudowania małej stacji narciarskiej oraz wycena takich elementów jak: wyciąg narciarski, naśnieżanie i oświetlenie. Z uwagi na łagodność klimatu oraz ograniczone opady na tym terenie, przy budowie ośrodka narciarskiego istnieje potrzeba wybudowania instalacji sztucznego naśnieżania. Rejon ten jest mocno zwodociagowany co będzie miało ogromne znaczenie przy zasilaniu instalacji zaśnieżającej. Dodatkowo istnieje potrzeba oświetlenia

stoku ponieważ spowoduje to wydłużenie dobowego czasu korzystania z obiektu. Aby obiekt uczynić całorocznym warto rozważyć budowę zjeżdżalni grawitacyjnej. Proponuje się rozpocząć inwestycję od projektu zagospodarowania terenu w elementy typu: wypożyczalnia nart, gastronomia, toalety, parkingi itp.

Wzniesienie Kobyła Góra jest już częściowo zagospodarowane, natomiast planuje również się jego doposażenie polegające min. na utworzenie amfiteatru przy Krzyżu Jubileuszowym.

Linia kolejowa Ostrzeszów - Namysłaki

Historyczna linia kolejowa Ostrzeszów – Namysłaki przebiega przez teren trzech gmin obszaru SOLGD. Są to: gmina Ostrzeszów, gmina Doruchów i gmina Grabów nad Prosną.

Kolej, na omawianym odcinku, regularnie kursowała od 1 października 1910 roku i obsługiwała ruch osobowy, towarowy i bagażowy. Jej znaczenie określone było ówczesnie jako istotne dla południa Prowincji Poznańskiej. Służyła głównie do transportu wydobywanej w okolicach Ostrzeszowa rudy darniowej, przewozu płodów rolnych z okolicznych majątków, trzody chlewnej i drobiu przez wiejską ludność powiatu oraz transportu przygranicznego, w tym niemieckich osadników z Królestwa Kongresowego, docierających do prowincji Poznańskiej przez przejście graniczne w Grabowie.

Po wojnie, od końca lat 50. rola kolei lokalnych zaczęła szybko maleć. 1 stycznia 1985 zamknięto stację Bukownica, w 1978 roku stację Godzietowy a liczbę przewozów systematycznie zmniejszano. Ostatni przejazd odbył się w 1999 roku. Odcinek torowiska o długości ponad 28 km wraz z zabudowaniami stacji kolejowych pozostał bezużyteczny.

Inicjatorem reaktywacji omawianego odcinka stało się założone w 2007 roku Towarzystwo Miłośników Kolei Ostrzeszów – Namysłaki, które nawiązało współpracę ze Stowarzyszeniem Brücke e.V. z Blankenburga w Niemczech. Stowarzyszenie Brücke posiada doświadczenie w dziedzinie renowacji i rekonstrukcji taboru kolejowego w Saksonii w Niemczech.

Obecnie wdrażany jest program pn. „Linia kolejowa Ostrzeszów – Namysłaki jako element lokalnej aktywizacji społeczno – gospodarczej”. Program zakłada reaktywację linii kolejowej poprzez:

- udostępnienie nowej infrastruktury komunikacyjnej dla ruchu turystycznego a w przyszłości towarowego i pasażerskiego,
- odnowienie zespołów stacyjnych,
- kreację wizerunku i programu funkcjonalnego stacji jako punktów oddziaływania w poszczególnych gminach,

- realizację systemu wizualnej informacji przestrzennej służącej usprawnieniu komunikacji zarówno mieszkańców jak i osób przyjezdnych,
- kreację nowych elementów wizerunku obszaru jako zintegrowanego procesu transformacji środowiska przestrzennego zmierzającego do poprawy warunków życia, konkurencyjności regionu i jego atrakcyjności turystycznej.

W ramach projektu Leader+ realizowanego przez Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania powstała także ekspertyza dotycząca perspektyw rozwoju mechanizmów aktywizacyjnych wraz z elementami analizy ekonomicznej pt. „Linia kolejowa Ostrzeszów – Namysłaki jako element lokalnej aktywizacji społeczno – gospodarczej”.

W czerwcu 2008 roku odbył się I Piknik Kolejowy na stacji w Grabowie nad Prosną dofinansowany przez Fundację Współpracy Polsko – Niemieckiej, podczas którego zorganizowano zawody drezynowe. Ukazało się również wydawnictwo opowiadające o linii kolejowej Ostrzeszów – Namysłaki.

Brak infrastruktury telekomunikacyjnej

Na znacznej części obszaru Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania występuje problem z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Problem ten dotyczy głównie obszarów wiejskich o rozproszonej zabudowie.

Jako możliwość rozwiązania tego problemu proponuje się objęcie obszaru siecią szerokopasmową WiMax.

W ramach projektu Leader+ realizowanego przez Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania powstała również ekspertyza pn. „Analizy możliwości objęcia obszarów wiejskich internetowa siecią szerokopasmową WiMax na obszarze działania OLGD”.

Celem opracowania jest przeprowadzenie analizy możliwości budowy szerokopasmowej sieci teleinformatycznej na obszarze sześciu gmin stanowiących obszar OLGD oraz dostarczenie wiedzy z zakresu projektowania i budowy radiowych systemów teleinformatycznych.

Również Strategia Rozwoju Powiatu Ostrzeszowskiego zawiera zadania, których realizacja powiązana jest z rozwojem informatyzacji w regionie.

Szeroko kultywowane tradycje pożarnicze

Na obszarze działania Stowarzyszenia OLGD funkcjonuje duża liczba jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, których działalność, oprócz realizacji zadań z zakresu pożarnictwa, charakteryzuje się znaczną aktywnością społeczną i kulturową.

W poszczególnych gminach liczba jednostek OSP wygląda następująco:

- Miasto i Gmina Ostrzeszów – 13 jednostek
- Miasto i Gmina Grabów nad Prosną – 13 jednostek
- Miasto i Gmina Mikstat - 7 jednostek
- Gmina Doruchów – 7 jednostek
- Gmina Kraszewice – 8 jednostek
- Gmina Czajków – 7 jednostek
- Gmina Kobyła Góra – 11 jednostek

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym gmin poprzez organizację tradycyjnych zabaw, wieczorków, festynów, zawodów strażackich itp. W wielu z nich działają orkiestry dęte które uświetniają swymi występami imprezy kulturalne i kościelne. Poprzez realizację LSR planuje się wykorzystanie istniejącego potencjału na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.

Společna aktywność organizacji pozarządowych

W każdej z gmin stanowiących obszar OLGD istotnie zaznacza się działalność organizacji pozarządowych. We wszystkich gminach aktywnie działają ludowe zespoły sportowe, koła gospodyń wiejskich, stowarzyszenia, towarzystwa, kluby i inne. Działalność organizacji polega na:

- pielęgnowaniu i umacnianiu regionalizmu
- wspieraniu przedsiębiorczości, w tym również agroturystyki
- wspieraniu osób chorych, niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
- wspieraniu rozwoju gmin,
- propagowaniu zdrowego stylu życia, rywalizacji sportowej, prawidłowych postaw obywatelskich
- organizowaniu imprez, festiwali, festynów, przeglądów koncertów, biegów przełajowych, imprez sportowych itp.

W związku z realizacją LSR zakłada się dalszą aktywizację tych jednostek na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Przedsiębiorczość

Specyficzną dla obszaru SOLGD jest przedsiębiorcza postawa jej mieszkańców. Można to stwierdzić na przykładzie gminy Ostrzeszów, gdzie w ciągu ostatnich kilkunastu lat liczba przedsiębiorców wzrosła trzykrotnie. Na terenie obszaru OLGD działa Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości w strukturach, którego działa Inkubator Przedsiębiorczości, Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości i Gminne Centrum Informacji. W związku z kryzysem finansowym planowana jest na naszym obszarze duża liczba zwolnień pracowników przez jedną z dużych firm z gminy Ostrzeszów. Przedsiębiorczość mieszkańców terenu pozwala mieć nadzieję na przezwyciężenie tego problemu. Taka sytuacja miała już miejsce w historii. Poprzez realizację LSR planuje się wspieranie przedsiębiorczego potencjału.

Produkty tradycyjne

Wyrazem pielęgnowania tradycji kulinarnych są produkty lokalne z obszaru OLGD wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych i Regionalnych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Należą do nich:

- *"Wędzonka ostrzeszowska"* została wpisana w kategorii Mięso świeże oraz produkty mięsne na Listę Produktów Tradycyjnych w dniu 19 maja 2006 roku
- *"Udziec wieprzowy ostrzeszowski"* - wpisany w kategorii Mięso świeże oraz produkty mięsne na Listę Produktów Tradycyjnych w dniu 14 czerwca 2006 roku
- *"Kiełbasa wiejska ostrzeszowska"* - wpisana w kategorii Mięso świeże oraz produkty mięsne na Listę Produktów Tradycyjnych w dniu 20 czerwca 2006 roku
- *"Chleb z Komorowa"* - wpisany w kategorii Wyroby piekarnicze i cukiernicze na Listę Produktów Tradycyjnych w dniu 20 grudnia 2007 roku
- *„Gęś owsiana ostrzeszowska”* – wpisana w kategorii Gotowe dania i potrawy na Listę Produktów Tradycyjnych w dniu 21 kwietnia 2009 roku

Na obszarze OLGD kultywowane są także tradycje w zakresie produktów lokalnych, które nie zostały dotychczas usystematyzowane. Corocznie organizowany jest Ogólnopolski Festiwal Pasztetników. Podczas tych obchodów organizowane są konkursy na pasztet w kategoriach: osoby indywidualne, koła gospodyń wiejskich i agroturystyka, szkoły, przedsiębiorstwa i firmy branży mięsnej oraz konkursy na najlepszą potrawę z gęsi w kategoriach: osoby indywidualne i przedsiębiorstwa i firmy branży mięsnej.

Poprzez realizację LSR zakłada się promocję tych produktów oraz przeprowadzenie procedury ich rejestracji na liście produktów lokalnych a także rozwój w zakresie produktów już zarejestrowanych.

Agroturystyka

W ostatnich latach na obszarze SOLGD mieszkańcy uaktywnili swoją działalność w dziedzinie agroturystyki. Rozpoczęło swoją działalność około 35 gospodarstw agroturystycznych. Powstało także Agroturystyczne Stowarzyszenie Ziemi Ostrzeszowskiej zrzeszające pasjonatów tej dziedziny. Komfort pobytu w okolicznych gospodarstwach agroturystycznych zapewnia czyste powietrze oraz serdeczność i gościnność mieszkańców oferujących atrakcyjne programy wypoczynku. Teren Wzgórz Ostrzeszowskich i Kotliny Grabowskiej obfituje w obszary leśne, co pozwala na różne formy aktywnego wypoczynku np. zbiór grzybów lub jagód, spacer po lesie, biegi przełajowe, kolarstwo terenowe, turystyka konna. Właściciele gospodarstw agroturystycznych proponują kosztowanie potraw własnej kuchni oraz możliwość uczestniczenia w ich przygotowaniu. Na terenie występuje nadal potencjał do rozwoju tej dziedziny. W związku z tym, poprzez realizację LSR planuje się powstawanie kolejnych gospodarstw oraz zwiększanie atrakcyjności już istniejących.

Przewaga małych i niewyspecjalizowanych gospodarstw rolnych

Obszar SOLGD charakteryzuje występowanie dużej ilości małych i niewyspecjalizowanych gospodarstw rolnych. Wobec istniejących uwarunkowań społeczno – gospodarczych małe gospodarstwa rolne nie zapewniają właścicielom odpowiedniego źródła dochodu co powoduje konieczność podejmowania pracy zarobkowej lub działalności w innych dziedzinach.

Poprzez działania realizowane w ramach LSR planuje się wspieranie beneficjentów w zakresie różnicowania ich działalności w kierunku pozarolniczym.

Zły stan infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej

W każdej gminie istnieje infrastruktura w postaci świetlic, domów kultury, sal wiejskich, sal OSP, które pełnią rolę ośrodków kultury, sportu i rekreacji na wsi. Często jednak są to budynki kilkudziesięcioletnie, który z powodu braku środków finansowych na ten cel nie są remontowane i wyposażane. Istnieje jednak bardzo duża potrzeba wśród miejscowego społeczeństwa funkcjonowania takiego ośrodka. Na obszarze SOLGD brakuje także infrastruktury rekreacyjnej w postaci ścieżek pieszych, rowerowych konnych czy

historycznych. Duże zainteresowanie ze strony mieszkańców tego typu infrastrukturą rekreacyjną powoduje zasadność wspierania jej w ramach realizacji LSR. Poprzez realizację LSR zamierza się także wspieranie inicjatyw oddolnych polegających na tworzeniu lub wzmacnianiu istniejącej infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej.

Tradycja organizowania imprez osadzonych w tradycji lokalnej

Na obszarze działania SOLGD istnieje tradycja organizowania różnego rodzaju imprez, festynów, festiwali, przeglądów osadzonych w lokalnej tradycji. Wiele z nich ma oryginalny charakter i budzi zainteresowanie szerokiej grupy odbiorców. Do charakterystycznych dla obszaru należą coroczne imprezy tj.: Ogólnopolski Festiwal Paszтетników, Festiwal Produktów Lokalnych, Powiatowa Wystawa Koni, widowisko „Pożegnanie z diabłem i czarownicą” w Doruchowie, Odpust Św. Rocha w Mikstacie, Festyn Dobroczynny w Grabowie nad Prosną, Turniej Paleciarza w Czajkowie, Festyn Zaprosniański w Kraszewicach, dożynki i wiele innych, cykl letnich koncertów pt. „Muzyka między niebem a ziemią” organizowanych na Górze Krzyża w Zmyślonej Parzynowskiej.

W ramach realizacji LSR planuje się wykorzystanie tego potencjału poprzez promocję i wspieranie organizowania imprez osadzonych w tradycji lokalnej.

3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR; wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy

Poniżej znajduje się analiza SWOT obszaru wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, która stanowi ważne narzędzie w procesie planowania strategicznego, określania celów i przedsięwzięć. Analiza SWOT jest jedną z metod, która umożliwia syntetyczne przedstawienie wniosków z analiz obszaru przedstawionych w poprzednich rozdziałach.

Przedstawione silne i słabe strony bezpośrednio wynikają z informacji zawartych w rozdziale II.

Silne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne i zróżnicowane ukształtowanie terenu : Wzgórza Ostrzeszowskie oraz Dolina Proсны • duża lesistość obszaru SOLGD • Kobyła Góra oraz Bałczyna – najwyższe wzniesienia w Wielkopolsce • historyczna linia kolejowa Ostrzeszów – Namysłaki • Obszary Chronionego Krajobrazu <ul style="list-style-type: none"> ○ „Wzgórza Ostrzeszowskie i 	<ul style="list-style-type: none"> • część gmin należących do SOLGD charakteryzuje się peryferyjnym położeniem • niska klasa bonitacji gleb i mała średnia powierzchnia gospodarstw rolnych • zły stan infrastruktury sportowo – rekreacyjnej na obszarze SOLGD • zły stan obiektów infrastruktury społecznej na obszarze SOLGD • na dużej części obszaru przeważa

<p style="text-align: center;">Kotlina Odolanowska”</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ „Dolina Proсны i Kotlina Grabowska” • wytwarzanie produktów tradycyjnych i lokalnych na obszarze SOLGD – produkty kulinarne wpisane na Listę Produktów Tradycyjnych • liczne imprezy dla mieszkańców osadzone w tradycji lokalnej • poziom bezrobocia • przedsiębiorczy mieszkańcy, utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej • funkcjonujące na obszarze SOLGD organizacje pozarządowe • dobrze funkcjonująca struktura Ochotniczej Straży Pożarnej • lokalne zespoły sportowe działające w wielu miejscowościach • realizacja II Schematu Pilotażowego Programu Leader + (gmina Kobyła Góra posiada także doświadczenie w realizacji I schematu PPL+) 	<p>działalność gospodarcza mało zróżnicowana i o niewielkim stopniu innowacyjności.</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu na znacznej części obszaru SOLGD
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania agroturystyką – zwiększenie liczby osób odwiedzających gospodarstwa agroturystyczne • wzrost zainteresowania produktem tradycyjnym i lokalnym • upowszechnienie aktywnych form spędzania wolnego czasu • możliwość pozyskiwania środków na projekty społeczne w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki • rozwój technologii bezprzewodowego szerokopasmowego Internetu • realizacja Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 	<ul style="list-style-type: none"> • utrata pracy przez osoby zamieszkujące na obszarze wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju • kryzys gospodarczy i finansowy - spadek zapotrzebowania na produkty wytwarzane przez lokalne przedsiębiorstwa i firmy • nikiłe szanse na pozyskanie dotacji z funduszy UE w ramach większości programów operacyjnych przez małe gminy należące do OLGD

Wnioski wynikające z analizy SWOT

Walory przyrodnicze i krajobrazowe związane z atrakcyjnym i zróżnicowanym ukształtowaniem obszaru pozwalają na wykorzystanie szans związanych ze wzrostem znaczenia agroturystyki. W chwili obecnej agroturystyka jest szybko rozwijającą się gałęzią turystyki. Rozwój agroturystyki pozytywnie wpływa na rozwój obszaru, tworzy dodatkowe źródła dochodu nie tylko dla właścicieli gospodarstw agroturystycznych.

Czynniki, które stanowią o atrakcyjności danego obszaru to miejsca spędzania wolnego czasu i rekreacji. Dodatkową atrakcją turystyczną będzie aktualnie budowana w Ostrzeszowie kryta pływalnia. Bałczyna – najwyższe wzniesienie obszaru SOLGD daje duże możliwości stworzenia bazy dla sportów zimowych, która z całą pewnością będzie miała charakter ponadlokalny. Historyczna linia kolejowa Ostrzeszów – Namysłaki także może zostać wykorzystana jako element przyciągający osoby chcące aktywnie spędzać czas.

Silne strony, które pozwolą wykorzystać szanse związane ze wzrostem znaczenia agroturystyki i upowszechnieniem się form aktywnego spędzania czasu to także duża lesistość obszaru, zalew w Kobyłej Górze oraz wytwarzanie produktów lokalnych:

- Lasy tworzą duże możliwości tworzenia ścieżek rowerowych i konnych, specjalnie przygotowane miejsca mogą zostać wykorzystane przez amatorów quadów oraz zwolenników paintballa.
- Dla większości turystów duże znaczenie ma możliwość poznania lokalnych specjałów kulinarnych. Wytwarzane na obszarze SOLGD produkty lokalne znajdują się na Liście Produktów Tradycyjnych stworzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Obecność produktów na ministerialnej liście gwarantuje ich wysoką jakość, takie produkty z całą pewnością stają się bardziej atrakcyjne.

Powyżej przedstawione informacje wskazują, że przy wyborze projektów należy preferować te operacje, które będą wykorzystywały lokalne zasoby związane między innymi z ukształtowaniem terenu, dużą powierzchnią lasów zalewem w Kobyłej Górze, linią kolejową Ostrzeszów – Namysłaki oraz wzniesieniami Kobyła Góra i Bałczyna.

Na obszarze wdrażania LSR odbywa się wiele imprez dla mieszkańców, wydarzeń kulturalnych, niektóre z nich mają unikatowy charakter. Takie wydarzenia z całą pewnością mogą stanowić czynnik, który przyciągnie zainteresowane osoby z zewnątrz. Stanowią one lokalne zasoby kulturowe, które należy promować i upowszechniać. Operacje, które będą związane z takimi wydarzeniami i imprezami także powinny być preferowane.

Obecność na obszarze SOLGD zarejestrowanych produktów lokalnych tworzy dobry klimat do powstawania i rejestracji kolejnych produktów. Osoby, które zarejestrowały produkty lokalne mają zamiar wpisać na listę kolejne, mogą także wspierać inne podmioty w ich wytwarzaniu i rejestracji. Taka sytuacja pozwala na wykorzystanie szansy jaką jest widoczny w społeczeństwie wzrost zainteresowania produktami lokalnymi. Zwiększone zapotrzebowanie na produkty lokalne pozwala na promocję regionu, tworzenie nowych źródeł dochodu i miejsc pracy. Dlatego operacje, które będą związane z wytwarzaniem, promowaniem

oraz wprowadzaniem na rynek produktów lokalnych i tradycyjnych otrzymają dodatkowe punkty.

Silną stroną obszaru SOLGD jest także realizacja na jego terenie II Schematu Pilotażowego Programu Leader +. Gmina Kobyla Góra uczestniczyła także w realizacji I schematu Pilotażowego Programu Leader+. Zdobyte dzięki temu doświadczenie będzie ważne w przyszłości podczas realizacji Osi IV Leader PROW 2007 – 2013. W wielu wydarzeniach związanych z projektem – szkoleniach, warsztatach, wydarzeniach kulturalnych uczestniczyło wielu mieszkańców, którzy w ten sposób pokazali swoją aktywność i zaangażowanie w życie społeczne obszaru. Takie aktywne osoby zdobyły nie tylko dodatkową wiedzę specjalistyczną ale także poznały nowe osoby i rozszerzyły swoje horyzonty. Należy zatem przy realizacji operacji w ramach Osi IV LEADER promować beneficjentów, którzy uczestniczyli w wydarzeniach Pilotażowego Programu Leader +.

Na obszarze SOLGD funkcjonuje także wiele zespołów sportowych, które działają głównie na rzecz dzieci i młodzieży. Zwiększenie potencjału tych organizacji oraz stworzenie lepszej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej jest ich główną potrzebą. Istniejąca infrastruktura jest w bardzo złym stanie i wymaga sporo nakładów, poza tym należy tworzyć nowe obiekty niezbędne do uprawiania sportu i rekreacji. Organizacje sportowe pomagają organizować czas wolny dla dzieci i młodzieży, co pozwala na ograniczenie rozwoju niekorzystnych zjawisk społecznych. Należy zatem szczególnie zwrócić uwagę na wsparcie operacji, które są realizowane na rzecz młodego pokolenia.

Wsparcie finansowe dostępne ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w Ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki umożliwia realizację wielu działań na rzecz społeczeństwa przez organizacje pozarządowe. Takie środki są dużą szansą na rozwój społeczny obszaru SOLGD. Funkcjonujące na obszarze SOLGD organizacje pozarządowe mogą zdecydowanie zwiększyć swoją aktywność dzięki uzyskaniu dodatkowych źródeł finansowania. Należy także położyć nacisk na współpracę pomiędzy organizacjami pozarządowymi, ponieważ wspólnie mogą w znacznie lepszy sposób wpływać na rozwój obszaru wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Dlatego należy poprzez system oceny i wyboru operacji wprowadzić zachęty do współpracy i wspólnej realizacji projektów w ramach partnerstwa. Pozwoli to zaangażować w pozyskiwanie zewnętrznych funduszy więcej podmiotów. Należy jednak zapewnić organizacjom pozarządowym dodatkową pomoc w zakresie wsparcia doradczego przy przygotowaniu wniosków oraz innych niezbędnych załączników.

Kolejną szansą, która może być wykorzystana dzięki silnym stronom jest wdrażanie Osi 4 Leader. Program ten zapewni dalszy rozwój obszarów wiejskich przy wykorzystaniu istniejącego potencjału. LEADER opiera się na trójsektorowym partnerstwie społecznym, gospodarczym i publicznym. Silną stroną obszaru wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju jest duża przedsiębiorczość mieszkańców, która przekłada się na mocną pozycję sfery gospodarczej. Zwiększona dzięki realizacji programu aktywność licznych organizacji pozarządowych będzie istotna dla postrzegania sfery społecznej. Partnerstwo oparte na silnych podmiotach daje dużą pewność pomyślniej realizacji programu i osiągnięcia zakładanych celów.

Poważnym zagrożeniem związanym z kryzysem gospodarczo – finansowym jest zwalnianie pracowników z dużych zakładów pracy, które znajdują się na terenie Ostrzeszowa. W chwili obecnej bezrobocie na obszarze wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju wynosi 8,4% (wrzesień 2009). Osoby, które tracą pracę mogą mieć poważne problemy z ponownym zatrudnieniem wobec obniżającego się tempa rozwoju gospodarczego. Taka sytuacja jest czynnikiem, który może negatywnie wpływać na dalszy rozwój obszaru wdrażania LSR. Jednak przedsiębiorczość mieszkańców, która stanowi silną stronę obszaru może pozwolić na zmniejszenie a może i przewyższenie wyżej wymienionego zagrożenia. Doświadczenia historyczne wyraźnie wskazują, że taka sytuacja jest możliwa, ponieważ po upadku zakładów pracy związanym z przemianami gospodarczymi mieszkańcy szybko rozpoczęli odbudowę potencjału gospodarczego. W związku z faktami przedstawionymi powyżej celowe będzie przy wyborze operacji wspierać te projekty, które tworzą miejsca pracy, ponieważ w bezpośredni sposób przyczyniają się do rozwiązania poważnego problemu rosnącego bezrobocia.

Słabą stroną obszaru SOLGD jest niezadowalający stopień innowacyjności małych firm. Może to stanowić barierę w zdobywaniu nowych rynków i rozwoju przedsiębiorstw. W związku z tym należy położyć duży nacisk na promowanie rozwiązań innowacyjnych w przedsiębiorstwach, które starają się otrzymać dofinansowanie na rozwój. Innowacyjny i nowatorski charakter mogą mieć także projekty realizowane w sferze społecznej. Dlatego kryteria oceny i wyboru operacji powinny promować innowacyjne rozwiązania. Innowacyjność ma także duży związek z zapewnieniem mieszkańcom dostępu do szerokopasmowego Internetu. Szansą, którą należy wykorzystać jest wzrost możliwości jakie oferują bezprzewodowe technologie dostępu do Internetu.

Słabą stroną obszaru SOLGD jest także niska klasa bonitacyjna gleb oraz mała średnia powierzchnia gospodarstw rolniczych. Niewielka powierzchnia gospodarstwa nie jest

w stanie zapewnić właścicielom odpowiednich dochodów i źródeł utrzymania. Dlatego wskazane jest umożliwienie właścicielom niewielkich gospodarstw różnicowania działalności w kierunku nierolniczej – taki wniosek powinien także przełożyć się na kryteria wyboru operacji.

Małe gminy i podmioty działające na ich terenie mają utrudnione możliwości pozyskiwania środków z wielu programów operacyjnych, - przyczyną są kryteria.. Taka sytuacja wpływa negatywnie na zaangażowanie w absorpcję funduszy strukturalnych. Dlatego realizacja Osi IV Leader na obszarze SOLGD pozwoli na dofinansowanie różnorodnych projektów, liczba tych projektów powinna być jak największa. Należy zatem wspierać te projekty, których poziom dofinansowania jest niższy od możliwego górnego pułapu. Pozwoli to na realizację większej liczby projektów, dzięki temu większa liczba podmiotów zdobędzie doświadczenie w pozyskiwaniu dotacji.

4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje.

<i>Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Grabowska obszarem wysokiej jakości życia, gdzie aktywni mieszkańcy realizują swoje pomysły</i>					
Cel ogólny 1 Podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru				Cel ogólny 2 Podniesienie aktywności społeczno - gospodarczej mieszkańców	
Cel szczegółowy 1.1 Stworzenie warunków do rozwoju sportu i rekreacji	Cel szczegółowy 1.2 Poprawa stanu infrastruktury społecznej	Cel szczegółowy 1.3 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury oraz ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego	Cel szczegółowy 1.4 Promocja obszaru SOLGD	Cel szczegółowy 2.1 Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców	Cel szczegółowy 2.2 Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców
Przedsięwzięcia realizujące cele szczegółowe					
Przedsięwzięcie 1 Różnorodne działania na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej	Przedsięwzięcie 2 Centra wsi tętniące życiem	Przedsięwzięcie 3 Bogate życie kulturalne i społeczne na obszarze SOLGD	Przedsięwzięcie 3 Bogate życie kulturalne i społeczne na obszarze SOLGD	Przedsięwzięcie 1 Różnorodne działania na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej	Przedsięwzięcie 1 Różnorodne działania na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej
		Przedsięwzięcie 4 Ochrona i poprawa stanu obiektów o istotnym znaczeniu dla społeczności lokalnej	Przedsięwzięcie 5 Działania promocyjne na obszarze SOLGD	Przedsięwzięcie 3 Bogate życie kulturalne i społeczne na obszarze SOLGD	Przedsięwzięcie 6 Kultywowanie tradycji lokalnych
		Przedsięwzięcie 7 Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju		Przedsięwzięcie 6 Kultywowanie tradycji lokalnych	Przedsięwzięcie 7 Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju
				Przedsięwzięcie 7 Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju	Przedsięwzięcie 8 Tworzenie miejsc prac na obszarach wiejskich

Przedsięwzięcie 1: Różnorodne działania na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji:

- **Celu ogólnego 1** : Podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru
- **Celu ogólnego 2** : Podniesienie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców
- **Celu szczegółowego 1.1** : Stworzenie warunków do rozwoju sportu i rekreacji
- **Celu szczegółowego 2.1** : Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców
- **Celu szczegółowego 2.2** : Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Uzasadnienie przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie pn. **Różnorodne działania na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej** zakłada realizację na obszarze SOLGD projektów związanych min. ze wzgórzami Kobyła Góra i Bałczyna rewitalizacją linii kolejowej, budową lub remontem boisk, placów zabaw, zagospodarowaniem terenów zielonych itp. Planuje się także udział w opracowaniu programu i realizacji zadań związanych z projektem „Rowerowa Magistrala Trójkowa”(Szklarska Poręba-Mikstat-Augustów). Konieczność realizacji przedsięwzięcia wynika ze specyfiki obszaru. Szczególnie dotyczy to elementów specyfiki takich jak: Bałczyna, Linia kolejowa Ostrzeszów – Namysłaki oraz zły stan infrastruktury społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej.

Cel szczegółowy 1.1 : Stworzenie warunków do rozwoju sportu i rekreacji

Przedsięwzięcie polegające na różnorodnych działaniach na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej realizuje cel polegający na stworzeniu warunków do rozwoju sportu i rekreacji.

Cel szczegółowy 2.1 : Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców

Przedsięwzięcie polegające na różnorodnych działaniach na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej realizuje cel polegający na podniesieniu aktywności społecznej mieszkańców. Poprawa stanu obiektów infrastruktury stworzy techniczne możliwości dla uprawiania różnych dyscyplin sportu, w tym organizowania zawodów, spotkań, meczów itp. Zostanie stworzona lub ulepszona baza dająca możliwości rekreacyjne dla mieszkańców oraz baza turystyczna.

Cel szczegółowy 2.2 : Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Zmodernizowanie lub stworzenie wyżej wymienionych obiektów pozwoli także na dodatkową działalność gospodarczą mieszkańców. Organizowanie różnego rodzaju uroczystości w nowych lub ulepszonych obiektach wymaga obsługi gastronomicznej, handlowej i rozrywkowej, w czym będą mogli brać udział lokalni przedsiębiorcy.

Grupy docelowe beneficjentów: jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, przedsiębiorcy, rolnicy

Rodzaj preferowanych operacji w ramach poszczególnych działań PROW:

Działania PROW	Minimalna liczba operacji	Preferowane rodzaje operacji
Odnowa i rozwój wsi	2	<ul style="list-style-type: none"> - budowa infrastruktury niezbędnej do uprawiania sportów zimowych na wzgórzu Bałczyna - budowy, przebudowy, remont lub wyposażenie budynków pełniących funkcje rekreacyjne i sportowe - urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku, - budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie infrastruktury turystycznej, - budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów sportowych, ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji, przeznaczonych do użytku publicznego
Małe projekty	15	<ul style="list-style-type: none"> - rewitalizacja infrastruktury kolejowej - budowa, odbudowa lub oznakowanie małej infrastruktury turystycznej
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	4	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie i rozbudowa infrastruktury agroturystycznej - tworzenie infrastruktury rekreacyjnej
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	1	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie i rozbudowa infrastruktury agroturystycznej - tworzenie infrastruktury rekreacyjnej

Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania zamierza osiągnąć założone cele poprzez realizację Lokalnej Strategii Rozwoju. Miernikiem realizacji celów założonych w ramach przedsięwzięcia 1 pn. **Różnorodne działania na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej** są: wskaźnik produktu 1.1.1, wskaźnik rezultatu 1.2.1 i wskaźnik oddziaływania 1.3.1.

Wskaźnik produktu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
1.1.1	Liczba wybudowanych, wyremontowanych lub doposażonych obiektów infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej	szt.	22	0	Protokoły odbioru końcowego robót remontowych. Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu.
Wskaźnik rezultatu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
1.2.1	Liczba osób korzystających z wybudowanych, wyremontowanych lub doposażonych obiektów infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej	osoba	2 200	0	Rejestr odwiedzających muzea. Rejestr korzystających z biblioteki.
Wskaźnik oddziaływania					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
1.3.1	Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar	osoba	1 000	0	Dane o zakwaterowaniu w hotelach i gospodarstwach agroturystycznych

Przedsięwzięcie 2 : Centra wsi tętniące życiem

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji:

- **Celu ogólnego 1** : Podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru
- **Celu szczegółowego 1.2** : Poprawa stanu infrastruktury społecznej

Uzasadnienie przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie pn. **Centra wsi tętniące życiem** zakłada stworzenie infrastruktury niezbędnej do poprawy życia społecznego w centralnych punktach wsi i miast (do 5 tys. mieszkańców). W ramach tego przedsięwzięcia mogą być realizowane zadania polegające na poprawie bezpieczeństwa społecznego np. chodniki i parkingi. Wspierane będą również działania z zakresu budowy, przebudowy lub remontu budynków pełniących funkcje społeczne oraz obiektów małej architektury.

Cel szczegółowy 1.2 : Poprawa stanu infrastruktury społecznej

Przedsięwzięcie polegające na stworzeniu centralnych punktów wsi tętniących życiem przyczynia się do realizacji celu pn. **Poprawa stanu infrastruktury społecznej**. Działania infrastrukturalne, w tym: chodniki, parkingi, remonty sal wiejskich, świetlic, bibliotek, salek

muzealnych, domów kultury przyczynią się istotnie do zmiany wizerunku wsi pod względem dbałości o rozwój społeczny.

Grupy docelowe beneficjentów: jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne.

Rodzaj preferowanych operacji w ramach poszczególnych działań PROW:

Działania PROW	Minimalna liczba operacji	Preferowane rodzaje operacji
Odnowa i rozwój wsi	5	- budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie budynków pełniących funkcje społeczne, - budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów małej architektury, - budowa chodników i parkingów
Małe projekty	15	- udostępnianie urządzeń i sprzętu komputerowego, w tym urządzeń i sprzętu umożliwiającego dostęp do Internetu,

Realizację celów założonych w ramach przedsięwzięcia 2 pn. **Centra wsi tętniące życiem** planuje się zmierzyć następującymi wskaźnikami: wskaźnikiem produktu 2.1.1, wskaźnikiem rezultatu 2.2.1 oraz wskaźnikiem produktu 2.3.1.

Wskaźnik produktu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
2.1.1	Liczba wybudowanych, wyremontowanych lub doposażonych obiektów poprawiających jakość życia zlokalizowanych w centrach wsi	szt.	20	0	Protokoły odbioru końcowego robót remontowych. Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu.
Wskaźnik rezultatu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
2.2.1	Liczba osób korzystających z wybudowanych, wyremontowanych lub doposażonych obiektów poprawiających jakość życia zlokalizowanych w centrach wsi	osoba	10 000	0	Ewidencja ludności
Wskaźnik oddziaływania					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
2.3.1	Poprawa jakości życia dzięki zrealizowaniu projektów	% osób ankietowanych	50%	0	Badania własne

Przedsięwzięcie 3: Bogate życie kulturalne i społeczne na obszarze SOLGD

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji:

- **Celu ogólnego 1: Podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru**
- **Celu szczegółowego 1.3: Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury oraz ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego**
- **Celu szczegółowego 1.4 Promocja obszaru SOLGD**
- **Celu szczegółowego 2.1 Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców**

Uzasadnienie przedsięwzięcia

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju charakteryzuje się bogactwem tradycji i inicjatyw społecznych na rzecz upowszechniania i propagowania dorobku kulturowego. Wiele z nich nie jest jednak upowszechniana lub jest popularyzowana w ograniczonym stopniu. Stąd też

konieczne jest wsparcie dla podmiotów, które zamierzają propagować i wdrażać przedsięwzięcia związane z organizacją imprez i wydarzeń kulturalnych na obszarze wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju.

Cel szczegółowy 1.3 : Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury oraz ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego

Na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju życie kulturalne i społeczne koncentruje się m.in. wokół cyklicznych i niecyklicznych imprez, w których aktywny udział biorą mieszkańcy obszaru. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż wiele imprez wpisało się na trwałe w kalendarz wydarzeń kulturalnych, a uczestnictwo w nich jest stałym elementem życia społecznego. Życie kulturalne i społeczne opiera się również na wydarzeniach, które choć nie odbywają się cyklicznie to jednak odgrywają istotną rolę w życiu lokalnych społeczności. Szczególne znaczenie dla życia kulturalnego na obszarze objętym LSR ma kultywowanie lokalnych tradycji, które stanowią pomost pomiędzy dorobkiem pokoleń a współczesną kulturą.

Cel szczegółowy 1.4 Promocja obszaru SOLGD

Każda impreza kulturalna, festyn lub festiwal jest doskonałym narzędziem promującym obszar SOLGD. Przy zastosowaniu odpowiednich, a przede wszystkim różnorodnych form promocji można skutecznie popularyzować dorobek kulturalny i intelektualny mieszkańców obszaru OLGD. Dzięki działaniom promocyjnym wiele z dotychczas miejscowych przedsięwzięć może zyskać rangę lokalnych, regionalnych a nawet ogólnopolskich.

Cel szczegółowy 2.1 Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców

Społeczeństwo obszaru SOLGD charakteryzuje się znacznym potencjałem aktywności na wielu płaszczyznach życia. W wielu przypadkach zauważa się jednak niedobór wiedzy i doświadczenia, które pozwoliłyby wykorzystać ten potencjał w sposób optymalny. Stąd też konieczne jest wdrożenie działań informacyjnych i promocyjnych których celem byłoby usprawnienie i usystematyzowanie działań aktywizujących lokalną społeczność.

Grupy docelowe beneficjentów

Osoby fizyczne, kościoły, organizacje pozarządowe

Rodzaj preferowanych operacji w ramach poszczególnych działań PROW:

Działania PROW	Minimalna liczba operacji	Preferowane rodzaje operacji
Małe projekty	35	- organizacja szkoleń i zajęć edukacyjnych, imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, - promocja lokalnej twórczości kulturalnej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, w tym kulturowego, historycznego lub przyrodniczego, - kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła, - inicjowanie powstawania, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów i usług opartych na lokalnych zasobach, tradycyjnych sektorach gospodarki lub lokalnym dziedzictwie, w tym kulturowym, historycznym lub przyrodniczym, albo podnoszenie jakości takich produktów

Efekt realizacji przedsięwzięcia 3 pn. **Bogate życie kulturalne i społeczne na obszarze SOLGD** po zrealizowaniu strategii zobrazują wskaźniki produktu: wskaźnik 3.1.1 i wskaźnik 3.1.2, wskaźniki rezultatu: wskaźnik 3.2.1 i wskaźnik 3.2.2 a także wskaźnik oddziaływania 3.3.1.

Wskaźnik produktu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
3.1.1	Liczba zrealizowanych szkoleń i zajęć edukacyjnych	szt.	15	0	Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu
3.1.2	Liczba zrealizowanych imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych	szt.	20	0	Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik rezultatu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
3.2.1	Liczba uczestników szkoleń i zajęć edukacyjnych	osoba	300	0	Listy obecności na szkoleniach i zajęciach edukacyjnych
3.2.2	Liczba imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych	osoba	1 000	0	Dane organizatorów
Wskaźnik oddziaływania					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
3.3.1	Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców	% osób ankietowanych	25	0	Badania własne

Przedsięwzięcie 4 : Ochrona i poprawa stanu obiektów o istotnym znaczeniu dla społeczności lokalnej

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji:

- Celu ogólnego 1: **Podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru**
- Celu szczegółowego 1.3: **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury oraz ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego**

Uzasadnienie przedsięwzięcia

Na obszarze wdrażania LSR istnieją obiekty, które odgrywają szczególną rolę w życiu lokalnych społeczności. Obiektami tymi są m.in. kościoły, kaplice, przydrożne kapliczki, muzea i biblioteki. Wiele z tych obiektów to budynki decydujące o specyfice miejscowości, stanowiące ostoję życia kulturalnego jej mieszkańców. Pod względem architektonicznym część z nich wyróżnia się na tle krajobrazu miejscowości nadając jej niepowtarzalny charakter. W wielu przypadkach stan tych obiektów, ze względu na ich wiek lub stopień zużycia wymaga wykonania prac remontowych i renowacyjnych. Wiele bibliotek i muzeów wymaga również odpowiedniego doposażenia w sprzęt, uzupełnienia zbiorów itp.

Cel szczegółowy 1.3 : Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury oraz ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego

Przedsięwzięcie pozwoli na zachowanie dorobku kulturowego, który stanowi o charakterze i specyfice obszaru. Jednocześnie zwiększona zostanie dostępność lokalnej społeczności do dóbr kultury oraz obiektów, w których koncentruje się życie kulturalne i w których znajdują się powszechnie dostępne przedmioty świadczące o historii i kulturze obszaru.

Grupy docelowe beneficjentów: osoby fizyczne, kościoły, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje kultury

Rodzaj preferowanych operacji w ramach poszczególnych działań PROW:

Działania PROW	Minimalna liczba operacji	Preferowane rodzaje operacji
Odnowa i rozwój wsi	2	- remont, przebudowa lub wyposażenie obiektów o szczególnym znaczeniu dla społeczności lokalnej.
Małe projekty	5	- odtworzenie, zabezpieczenie, oznakowanie cennego lokalnego dziedzictwa krajobrazowego i przyrodniczego - odbudowa, odnowa i oznakowanie obiektów lub budowli wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

Osiągnięcie celów, których realizację zakłada przedsięwzięcie 4 pn. **Ochrona i poprawa stanu obiektów o istotnym znaczeniu dla społeczności lokalnej** zostanie zweryfikowane za pomocą wskaźnika produktu 4.1.1, wskaźnika rezultatu 4.2.1 oraz wskaźnika oddziaływania 4.3.1.

Wskaźnik produktu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
4.1.1	Liczba odrestaurowanych lub doposażonych obiektów o istotnym znaczeniu dla społeczności lokalnej	szt.	7	0	Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik rezultatu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
4.2.1	Liczba osób korzystających z odrestaurowanych lub doposażonych obiektów o istotnym znaczeniu dla społeczności lokalnej	Osoba	3 500	0	Ewidencja ludności
Wskaźnik oddziaływania					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
4.3.1	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony dziedzictwa historycznego i kulturowego	% osób ankietowanych	50%	0	Badania własne

Przedsięwzięcie 5 : Działania promocyjne na obszarze SOLGD

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji:

- **Celu ogólnego 1** : Podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru
- **Celu szczegółowego 1.4** : Promocja obszaru SOLGD

Uzasadnienie przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie pn. **Działania promocyjne na obszarze SOLGD** zakłada przeprowadzenie na terenie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju szeregu działań, których celem będzie szeroko rozumiane promowanie obszaru. Działania promujące będą mogły przybierać różną formę min. folderów, informatorów, publikacji, wydawnictw książkowych, stron internetowych itp.

Cel szczegółowy 1.4 : Promocja obszaru SOLGD

Przedsięwzięcie polegające na działaniach promocyjnych na obszarze SOLGD realizuje cel pn. Promocja obszaru SOLGD. Wszelkie wydawnictwa oraz strony internetowe pokazujące walory lub specyfikę obszaru przyczyniać się będą do wypromowania terenu SOLGD.

Grupy docelowe beneficjentów: jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne

Rodzaj preferowanych operacji w ramach poszczególnych działań PROW:

Działania PROW	Minimalna liczba operacji	Preferowane rodzaje operacji
Małe projekty	10	- promocja lokalnej twórczości kulturalnej - utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych, przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji informacyjnych i wydawniczych działań promocyjnych dotyczących obszaru objętego LSR

Zweryfikowaniu celów założonych w ramach przedsięwzięcia 5 pn. **Działania promocyjne na obszarze SOLGD** posłużą następujące wskaźniki: wskaźnik produktu 5.1.1, wskaźnik rezultatu 5.2.1 oraz wskaźnik oddziaływania 5.3.1.

Wskaźnik produktu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
5.1.1	Liczba działań promocyjnych	szt.	10	0	Sprawozdania końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik rezultatu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
5.2.1	Liczba odbiorców działań promocyjnych	osoba	10 000	0	Sprawozdania końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik oddziaływania					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
5.3.1	Poprawa wizerunku obszaru LSR	% osób ankietowanych	50%	0	Badania własne

Przedsięwzięcie 6: Kultywowanie tradycji lokalnych

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji:

- **Celu ogólnego 2** : Podniesienie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców
- **Celu szczegółowego 2.1** : Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców
- **Celu szczegółowego 2.2** : Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Uzasadnienie przedsięwzięcia

Kultywowanie tradycji lokalnych jest ważnym elementem, który pozwala na zachowanie więzi społecznych i tożsamości społeczności zamieszkującej na danym obszarze. Lokalne tradycje mogą mieć wielowymiarowy charakter – mogą mieć postać niematerialną: obrzędy, zwyczaje, zawody. Inna forma lokalnych tradycji to wartości materialne takie jak na przykład produkty kulinarne. Upływ czasu powoduje bezpowrotną utratę wielu elementów tradycji lokalnych obecnych na obszarze SOLGD. Dlatego należy podjąć zdecydowane działania mające na celu podtrzymanie i zachowanie takich tradycji. Przedsięwzięcie **Kultywowanie lokalnych tradycji** zakłada realizację wszelkich operacji, które przyczynią się do zachowania dziedzictwa historycznego i lokalnych tradycji. Na obszarze wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju występuje wiele imprez kulturalnych osadzonych w tradycji lokalnej. Na dziedzictwo kulinarne składa się wiele potraw i produktów, przy czym niektóre z nich znajdują się na Liście Produktów Tradycyjnych prowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Przedsięwzięcie zakłada wsparcie dla organizacji pozarządowych, osób fizycznych i przedsiębiorców, którzy będą organizowali różnego rodzaju imprezy osadzone

w tradycji lokalnej, promowali lokalne dziedzictwo kulturalne i kulinarne, rejestrowali i wytwarzali produkty lokalne. Na obszarze SOLGD działa wiele organizacji pozarządowych, które zajmują się kultywowaniem lokalnych tradycji. Mają one jednak niewystarczający potencjał i potrzebują wsparcia finansowego na realizację odpowiednich działań.

W ramach tego przedsięwzięcia będzie można składać wnioski o dofinansowanie operacji w ramach działań: **Małe projekty, Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej oraz Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.**

Cel szczegółowy 2.1 : Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców

Przedsięwzięcie **Kultywowanie tradycji lokalnych** będzie realizowało wyżej wymieniony cel poprzez operacje związane z organizacją warsztatów, szkoleń, sesji popularno-naukowych, innych form zajęć edukacyjnych, imprez kulturalnych, których celem będzie prezentowanie, dokumentowanie, upowszechnianie lokalnych tradycji i dziedzictwa. Zaangażowanie mieszkańców do udziału w tego rodzaju operacjach z całą pewnością przyczyni się do podniesienia aktywności społecznej ludności zamieszkującej obszar SOLGD. Dla wielu osób poznanie elementów dziedzictwa historycznego będzie czynnikiem motywującym do rozpoczęcia działalności w organizacji pozarządowej albo zaangażowania się w inną formę życia społecznego.

Cel szczegółowy 2.2 : Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Przedsięwzięcie **Kultywowanie tradycji lokalnych** będzie realizowało wyżej wymieniony cel poprzez operacje związane ze wspieraniem powstawania i rozwoju przedsiębiorstw nastawionych na wytwarzanie i sprzedaż produktu lokalnego. Na obszarze wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju wiele osób zajmuje się wytwarzaniem produktu lokalnego. Niektóre z tych produktów posiadają uregulowany status i są wpisane na Listę Produktów Lokalnych, kolejne znajdują się dopiero w fazie rejestracji. Wzrost w społeczeństwie zainteresowania produktami lokalnymi tworzy nowy rynek zbytu. Dlatego tworzy się duża szansa dla osób, które zamierzają wytwarzać i oferować na rynku produkty lokalne. Niniejsze przedsięwzięcie zakłada wsparcie dla osób, które chcą rozwijać działalność ukierunkowaną na produkt lokalny.

Grupy docelowe beneficjentów: organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, osoby fizyczne, przedsiębiorcy, rolnicy.

Rodzaj preferowanych operacji w ramach poszczególnych działań PROW:

Działania PROW	Minimalna liczba operacji	Preferowane rodzaje operacji
Małe projekty	5	<ul style="list-style-type: none">- organizacja imprez kulturalnych osadzonych w tradycji lokalnej- tworzenie stron internetowych prezentujących lokalną tradycję- promocja lokalnych tradycji- organizacja zajęć edukacyjnych, warsztatów o tematyce związanej z tradycją lokalną
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	2	<ul style="list-style-type: none">- tworzenie przedsiębiorstw ukierunkowanych na wytwarzanie produktu lokalnego- rozwój przedsiębiorstw ukierunkowanych na wytwarzanie produktu lokalnego- dywersyfikacja produkcji w kierunku wytwarzania produktu lokalnego
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	1	<ul style="list-style-type: none">- tworzenie przedsiębiorstw ukierunkowanych na wytwarzanie produktu lokalnego- rozwój przedsiębiorstw ukierunkowanych na wytwarzanie produktu lokalnego- dywersyfikacja produkcji w kierunku wytwarzania produktu lokalnego

Realizacja przedsięwzięcia 6 pn. **Kultywowanie tradycji lokalnych** przyczyni się do osiągnięcia założonych celów. Miernikami osiągnięcia celów będą: wskaźniki produktu 6.1.1 i 6.1.2, wskaźniki rezultatu 6.2.1, 6.2.2 oraz wskaźnik oddziaływania 6.3.1.

Wskaźnik produktu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
6.1.1	Liczba imprez zakorzenionych w tradycji lokalnej	szt.	3	0	Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu
6.1.2	Liczba podmiotów, które otrzymały wsparcie	szt.	5	0	Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik rezultatu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
6.2.1	Liczba osób biorących udział w imprezach zakorzenionych w tradycji lokalnej	osoba	5 000	0	Dane organizatorów
6.2.2	Liczba produktów lokalnych wprowadzonych na rynek	szt.	1	0	Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik oddziaływania					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
6.3.1	Liczba zachowanych tradycji lokalnych	szt.	5	0	Analiza własna zrealizowanych projektów

Przedsięwzięcie 7: Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji:

- **Celu ogólnego 1** : Podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru
- **Celu ogólnego 2** : Podniesienie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców
- **Celu szczegółowego 1.3** : Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury oraz ochrona dziedzictwa
- **Celu szczegółowego 2.1** : Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców
- **Celu szczegółowego 2.2** : Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Uzasadnienie przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju** zakłada realizację nowatorskich operacji, które mogą mieć wpływ na podniesienie jakości życia oraz wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców. Realizacja innowacyjnych działań przyczynia się do skutecznego osiągnięcia zakładanych celów Lokalnej Strategii Rozwoju. Działania, które będą realizowane w ramach tego przedsięwzięcia mogą mieć różnorodną postać, jednak muszą się charakteryzować czynnikiem innowacyjności. Innowacyjność może mieć charakter

produktowy lub procesowy. Innowacyjność produktowa operacji polega na tym, że operacja wiąże się z wytworzeniem nowych produktów. Poprzez produkt należy rozumieć rezultat realizacji operacji w zależności od jej specyfiki.

Innowacyjność procesowa polega na zastosowaniu w operacji nowych form, procesów wytwarzania lub oferowania produktów. Ważne jest zatem nie tyle rezultat operacji ile sposób wytworzenia rezultatu.

Przedsięwzięcie **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju** jest także ściśle powiązane ze specyfiką obszaru. Jego realizacja opiera się na przedsiębiorczości mieszkańców oraz wykorzystaniu uwarunkowań przyrodniczych: ukształtowaniu terenu oraz dużej lesistości obszaru.

W ramach tego przedsięwzięcia będzie można składać operacje na działania **Małe projekty, Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej** oraz **Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw**.

Cel szczegółowy 1.1 : Stworzenie warunków do rozwoju sportu i rekreacji

Przedsięwzięcie **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju** będzie realizowało wyżej wymieniony cel poprzez działania na rzecz budowy nowoczesnej oraz innowacyjnej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Obecnie coraz większym zainteresowaniem cieszą się nowoczesne formy aktywności takie jak: jazda na quadach, paintball, narciarstwo – wymagają one jednak odpowiednio przygotowanych miejsc wyposażonych w niezbędne elementy. Warunki przyrodniczo – przestrzenne pozwalają na budowę odpowiedniej dla wyżej wymienionych form aktywności infrastruktury na obszarze wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju.

Cel szczegółowy 2.1 : Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców

Przedsięwzięcie **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju** będzie realizowało wyżej wymieniony cel poprzez operację związane z organizacją warsztatów, szkoleń, innych form zajęć edukacyjnych o innowacyjnym charakterze. Nowatorska może być zarówno tematyka organizowanych zajęć jak i forma ich prowadzenia. Działania takie z całą pewnością zainteresują mieszkańców obszaru wdrażania LSR i będą przyczyniały się do zwiększenia aktywności mieszkańców. W ramach tego przedsięwzięcia mogą być realizowane także operacje polegające na udostępnianiu urządzeń i sprzętu komputerowego, podłączenia do Internetu oraz organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Wyżej wymienione operacje będą pozytywnie wpływały na aktywizację mieszkańców poprzez ich udział w organizowanych wydarzeniach.

Cel szczegółowy 2.2 : Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Przedsięwzięcie **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju** będzie realizowało wyżej wymieniony cel poprzez operacje związane ze wspieraniem innowacyjnego rozwoju i tworzeniem mikroprzedsiębiorstw. Możliwość uzyskania wsparcia na prowadzenie działalności gospodarczej jest ważnym czynnikiem, który podnosi aktywność gospodarzą mieszkańców, zachęca do rozpoczynania albo rozwijania działalności gospodarczej. W ramach przedsięwzięcia zostaną zrealizowane także operacje związane z wsparciem rolników, którzy chcą rozwijać innowacyjne pozarolnicze formy prowadzonej działalności gospodarczej.

Grupy docelowe beneficjentów: organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, osoby fizyczne, przedsiębiorcy, rolnicy

Rodzaj preferowanych operacji w ramach poszczególnych działań PROW:

Działania PROW	Minimalna liczba operacji	Preferowane rodzaje operacji
Małe projekty	5	<ul style="list-style-type: none">- budowa innowacyjnej infrastruktury turystycznej niezbędnej do uprawiania nowych form rekreacji- organizacja warsztatów, szkoleń oraz innych form zajęć edukacyjnych prezentujących nowe zagadania lub wykorzystujących nowatorskie techniki przekazywania informacji- udostępnianie urządzeń i sprzętu komputerowego, w tym umożliwiających dostęp do Internetu- organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych- tworzenie stron internetowych oraz baz informacji turystycznej- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Odnowa i rozwój wsi	1	<ul style="list-style-type: none">- innowacyjne wykorzystanie infrastruktury związanej z nieczynną linią kolejową Ostrzeszów – Namysłaki- budowa innowacyjnej infrastruktury turystycznej niezbędnej do uprawiania nowych form rekreacji
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	2	<ul style="list-style-type: none">- wytwarzanie i wprowadzanie na rynek nowych, innowacyjnych produktów i usług- wprowadzanie nowych procesów stosowanych w produkcji i usługach
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	2	<ul style="list-style-type: none">- wytwarzanie i wprowadzanie na rynek nowych, innowacyjnych produktów i usług- wprowadzanie nowych procesów stosowanych w produkcji i usługach

Miernikami osiągnięcia celów założonych w ramach przedsięwzięcia 7 pn. **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju** będą: wskaźnik produktu 7.1.1, wskaźnik rezultatu 7.2.1 oraz wskaźnik oddziaływania 7.3.1.

Wskaźnik produktu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
7.1.1	Liczba zastosowanych innowacyjnych rozwiązań	szt.	10	0	Sprawozdania końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik rezultatu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
7.2.1	Liczba osób korzystających z innowacji	Osoba	2 000	0	Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik oddziaływania					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
7.3.1	Wzrost rozwoju innowacyjnego na obszarze LSR	% osób ankietowanych	50%	0	Badania własne

Przedsięwzięcie 8. Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji:

- **Celu ogólnego 2** : Podniesienie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców
- **Celu szczegółowego 2.2** : Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Uzasadnienie przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie **Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich** zakłada realizację operacji związanych z rozwojem mikroprzedsiębiorstw, które zamierzają zwiększyć zatrudnienie. Kryzys gospodarczy i finansowy, który dotarł także do Polski powoduje zwiększanie się liczby osób bez pracy. Zakłady zlokalizowane na terenie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju zapowiedziały zwolnienia setek pracowników. Osoby, które stracą pracę będą miały poważne problemy związane z ponownym zatrudnieniem. Dlatego uzasadnione jest wspieranie rozwoju przedsiębiorców pod kątem tworzenia nowych miejsc pracy. Należy tutaj wykorzystać potężny atut jakim jest przedsiębiorczość społeczności zamieszkałej na terenach wiejskich. Wiele osób prowadzi już działalność gospodarczą a dodatkowe środki na rozwój w formie dotacji z całą pewnością zachęcą do tworzenia nowych miejsc pracy. Niniejsze przedsięwzięcie zakłada także wspieranie nowopowstających firm oraz rolników, którzy zamierzają prowadzić pozarolniczą działalność gospodarczą. Osoba, która rozpoczyna

działalność tworzy jednocześnie jedno miejsce pracy – miejsce pracy dla siebie. Szczególnie ważne wydaje się tworzenie miejsc pracy dla rolników i ich rodzin. Na terenie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju dominują słabe gleby oraz gospodarstwa o niewielkiej powierzchni, wobec takich warunków trudno uzyskać zadowalające dochody z prowadzonego gospodarstwa rolnego. Odpowiednie wsparcie dla rolników i ich rodzin pozwoli na rozpoczęcie prowadzenia lub rozwój już prowadzonej działalności gospodarczej. W ramach tego przedsięwzięcia będzie można realizować operacje dotyczące następujących działań: **Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej** oraz **Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw**.

Cel szczegółowy 2.2 : Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Przedsięwzięcie **Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich** będzie realizowało wyżej wymieniony cel poprzez operacje związane ze wspieraniem rozwoju i tworzeniem mikroprzedsiębiorstw przez osoby fizyczne oraz rolników i ich rodziny. Tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorczości pozytywnie wpływa na podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców. Wiele osób dzięki możliwościom uzyskania dotacji podejmie dodatkowe działania na rzecz rozwoju swojego przedsiębiorstwa. Spowoduje to ożywienie gospodarcze a dobry przykład zadowolonych beneficjentów pozwoli zachęcić innych do ubiegania się o dodatkowe wsparcie zewnętrzne. Także przedsiębiorcze osoby, które zamierzają dopiero rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej będą mogły liczyć na odpowiednie wsparcie finansowe. Pomoc w postaci dotacji jest bardzo ważnym czynnikiem stymulującym w początkowej fazie rozwoju firmy, osoby które nie mają środków na rozpoczęcie działalności będą mogły uzyskać odpowiednią pomoc.

Grupy docelowe beneficjentów: osoby fizyczne, przedsiębiorcy, rolnicy

Rodzaj preferowanych operacji w ramach poszczególnych działań PROW:

Działania PROW	Minimalna liczba operacji	Preferowane rodzaje operacji
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	6	- utworzenie nowego przedsiębiorstwa i utworzenie miejsc pracy - rozbudowa i rozwój istniejącego przedsiębiorstwa i utworzenie miejsc pracy - dywersyfikacja produkcji lub świadczonych usług i związane z tym utworzenie miejsc pracy
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	2	utworzenie nowego przedsiębiorstwa i utworzenie miejsc pracy - rozbudowa i rozwój istniejącego przedsiębiorstwa i utworzenie miejsc pracy - dywersyfikacja produkcji lub świadczonych usług i związane z tym utworzenie miejsc pracy

Zweryfikowaniu osiągnięcia celów założonych w ramach przedsięwzięcia 8 pn. **Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich** posłużą następujące wskaźniki: wskaźnik produktu 8.1.1, wskaźnik rezultatu 8.2.1 oraz wskaźnik oddziaływania 8.3.1.

Wskaźnik produktu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
8.1.1	Liczb podmiotów, które otrzymały wsparcie	szt.	5	0	Sprawozdania końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik rezultatu					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
8.2.1	Liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	8	0	Sprawozdanie końcowe z realizacji projektu
Wskaźnik oddziaływania					
Numer wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Liczba docelowa w 2015 r.	Liczba aktualna	Źródło weryfikacji
8.3.1	Podniesienie poziomu życia rodzin adresatów działań	% osób ankietowanych	50%	0	Badania własne

5. Określenie misji LGD

MISJA SOLGD:

**Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania
współtwórcą działań na rzecz podniesienia jakości życia
oraz aktywności społeczno-gospodarczej na swoim obszarze poprzez
zaangażowanie partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych
w proces planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw.**

6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR

Określenie celów przyjętych w Lokalnej Strategii Rozwoju dokonane zostało z uwzględnieniem i w oparciu o specyfikę obszaru wdrażania strategii. Odniesienie do specyfiki obszaru jest szczególnie widoczne przy analizie celów szczegółowych, do których bezpośrednio odwołują się przyjęte przedsięwzięcia.

Cel szczegółowy 1.1 – Stworzenie warunków do rozwoju sportu i rekreacji

Wyznaczenie celu wynika ze specyficznego ukształtowania obszaru, na którym będzie wdrażana Lokalna Strategia Rozwoju. Wzgórza Ostrzeszowskie wraz z Kobylą Górą i Bałczyną, stanowią naturalny potencjał do rozwoju sportu i rekreacji. Cel ten wynika również z istnienia linii kolejowej Ostrzeszów – Namysłaki, do której ponownego uruchomienia dąży Towarzystwo Miłośników Kolei Ostrzeszów – Namysłaki oraz z potrzeby uzupełnienia bazy sportowo rekreacyjnej o nowe miejsca wypoczynku i uprawiania sportów.

Cel szczegółowy 1.2 – Poprawa stanu infrastruktury społecznej

Obszar wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju charakteryzuje się bogactwem życia kulturalnego, które koncentruje się przede wszystkim w centrach wsi. Negatywną cechą specyficzną dla miejscowości wiejskich na obszarze objętym LSR jest zły stan infrastruktury społecznej, remiz OSP, domów kultury i świetlic tj. miejsc stanowiących ostoję życia kulturalnego i społecznego. Nadal odczuwalny jest brak swobodnego dostępu do sieci internetowej w wielu, z reguły niewielkich miejscowościach obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju. Wynika stąd potrzeba poprawy stanu infrastruktury społecznej, która jest niezbędna dla właściwego funkcjonowania lokalnych społeczności. Podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru jest możliwe wyłącznie poprzez zaspokojenie ich podstawowych

potrzeb tak w zakresie bezpieczeństwa, poprzez np. budowę chodników i parkingów jak i poprzez zapewnienie dostępu do nowoczesnych źródeł informacji i komunikacji za pośrednictwem np. łączy internetowych.

Cel szczegółowy 1.3 – Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury oraz ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego

Aktywność i różnorodność organizacji pozarządowych jest jedną z cech charakterystycznych dla obszaru wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Liczne ludowe zespoły sportowe, koła gospodyń wiejskich, stowarzyszenia, towarzystwa, kluby i inne organizacje społeczne wzbogacają życie kulturalne mieszkańców a jednocześnie stanowią kluczowy element w procesie rozwoju wsi. Inicjatywy mieszkańców zrzeszonych w organizacjach lub działających poza nimi wymagają jednakże stworzenia zaplecza, tak materialnego jak i niematerialnego, które skutecznie wspomagałoby realizację zadań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa historycznego. Organizowanie tradycyjnych imprez, festynów, festiwali, zawodów wynika przede wszystkim ze znacznych potrzeb lokalnych społeczności w zakresie kultury.

O tożsamości kulturowej obszarów wiejskich, poza niematerialnym dorobkiem kulturalnym, decyduje również materialne dziedzictwo historyczne i kulturalne. W każdej niemalże miejscowości wiejskiej znajdują się kościoły, muzea, biblioteki, obiekty małej architektury, przydrożne kapliczki, które decydują o jej odrębności i specyfice. Wiele z tych obiektów to ośrodki życia kulturalnego, których istnienie i funkcjonowanie jest warunkiem zachowania lokalnej tożsamości kulturowej. Stąd też wynika potrzeba podjęcia działań na rzecz zachowania w należytym stanie, a w wielu przypadkach również wyposażenia lub doposażenia tych obiektów.

Cel szczegółowy 1.4 – Promocja obszaru SOLGD

Jednym z czynników decydujących o skuteczności wszelkich podejmowanych działań i inicjatyw jest konieczność ich odpowiedniego tj. rzetelnego, terminowego i właściwego w formę promowania. Promocja obszaru SOLGD, jego specyficznych elementów, niepowtarzalnych cech kulturowych, walorów przyrodniczych, dorobku historycznego tak materialnego jak i niematerialnego, aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców, bazy sportowo rekreacyjnej itp. jest konieczna dla osiągnięcia zamierzonych celów LSR. Stąd też wynika potrzeba zastosowania różnorodnych, a przede wszystkim skutecznych środków społecznego przekazu dla każdego przedsięwzięcia realizowanego w ramach Lokalnej

Strategii Rozwoju. Działania promocyjne są istotnym narzędziem stosowanym nie tylko w celu informowania o wdrażanych przedsięwzięciach ale stanowią ważny element komunikacji społecznej służący propagowaniu innowacyjnych idei, promowaniu wszelkich, niekiedy mało znanych tradycji i obrzędów zarówno wewnątrz jak i poza granicami obszaru SOLGD.

Cel szczegółowy 2.1 – Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców

Mieszkańcy obszaru, na którym wdrażana będzie Lokalna Strategia Rozwoju starają się w sposób bardziej lub mniej zorganizowany zachowywać przekazywane z pokolenia na pokolenie lokalne tradycje. Zachowanie tradycyjnych obrzędów, zwyczajów, przedmiotów jest niezbędne dla zachowania niepowtarzalności obszaru i dorobku kulturowego jego mieszkańców. Działania na rzecz propagowania lokalnych tradycji, zwłaszcza wśród nowych pokoleń wymagają jednakże zaangażowania i wsparcia tak materialnego jak i niematerialnego, które umożliwi wykorzystanie potencjału i aktywności społecznej mieszkańców.

Cel szczegółowy 2.2 – Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

Funkcjonowanie na obszarze gospodarstw rolnych o relatywnie niewielkiej powierzchni oraz przejawianie przez mieszkańców obszaru objętego LSR różnorodnych i nowatorskich pomysłów na prowadzenie działalności gospodarczej jest specyficzną cechą, która stanowi potencjał dla dalszego rozwoju. Wsparcie dla szeregu innowacyjnych przedsięwzięć spowoduje nie tylko utworzenie nowych, różnorodnych miejsc pracy na obszarach wiejskich ale również pozwoli na wdrożenie i wykorzystanie w praktyce nowatorskich rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych. Wsparcie inicjatyw na rzecz rozwoju różnorodnych form aktywności gospodarczej nabiera szczególnego znaczenia w obecnej sytuacji spowolnienia wzrostu gospodarczego i występowania na względnie niewielkim obszarze firm działających w tej samej branży. Pomoc dla nowych i różnorodnych form działalności gospodarczej pozwoli ograniczyć zagrożenie masowymi zwolnieniami i wzrostem bezrobocia.

7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.

Zintegrowany charakter Lokalnej Strategii Rozwoju jest realizowany na wielu płaszczyznach i zapewnia wspieranie wielu sektorów życia społecznego i gospodarczego.

Zintegrowane podejście jest realizowane między innymi w ramach przedsięwzięcia nr 8 **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju**. Grupami docelowymi w ramach tego przedsięwzięcia są podmioty z więcej niż dwóch różnych sektorów gospodarki. Jest ono adresowane między innymi dla sektora rolniczego – rolnicy mogą realizować innowacyjne projekty na rzecz rozwoju gospodarczego w ramach działania: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej. Kolejnym podmiotami docelowymi tego przedsięwzięcia są przedstawiciele sektora usługowego. Sektor ten jest licznie reprezentowany na terenie wdrażania LSR przez przedsiębiorców, którzy będą realizować swoje projekty w ramach działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw. Przedsięwzięcie **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju** jest także adresowane dla przedstawicieli sektora produkcyjnego. Wielu przedsiębiorców działających na terenie OLGD zajmuje się między innymi produkcją europalet – drewnianych konstrukcji – platform wykorzystywanych w transporcie materiałów na całym świecie. Przedsiębiorcy ci także są grupą docelową wyżej wymienionego przedsięwzięcia. Posiadają oni duży potencjał rozwojowy, który wsparty innowacjami może zostać wykorzystany na rzecz rozwoju gospodarczego obszaru wdrażania LSR.

Zintegrowany charakter Lokalnej Strategii Rozwoju polega także na zaangażowaniu w realizację poszczególnych przedsięwzięć podmiotów z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. Przedsięwzięcie **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju** polega na realizacji szerokiej gamy projektów, które mają innowacyjny charakter i jednocześnie zapewniają szeroko pojęty rozwój społeczny i gospodarczy obszaru wdrażania LSR. Grupami docelowymi tego przedsięwzięcia są między innymi:

- jednostki samorządu terytorialnego jako przedstawiciele sektora publicznego, które mogą realizować w ramach działania Małe projekty zadania związane z przygotowaniem innowacyjnej promocji obszaru,
- organizacje pozarządowe i osoby fizyczne reprezentujące sektor społeczny, które mogą realizować w ramach działania „Małe projekty” szereg zadań, które mają innowacyjny charakter i jednocześnie przyczyniają się do rozwoju społecznego i budowania kapitału ludzkiego,

- przedsiębiorcy reprezentujące sektor gospodarczy, którzy mogą realizować innowacyjne projekty związane z rozwojem i rozbudową firmy w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”.

Inną płaszczyzną, która decyduje o zintegrowanym charakterze Lokalnej Strategii Rozwoju, jest oparcie realizacji przedsięwzięć na waloryzacji i wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturalnych. Przedsięwzięcie **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju** bazuje między innymi na nowatorskim wykorzystaniu możliwości jakie oferuje Kobyła Góra i Bałczyna oraz wykorzystaniu potencjału nieczynnej, historycznej linii kolejowej Ostrzeszów – Namysłaki. Te dwa wymienione powyżej elementy są jednocześnie czynnikami, które decydują o specyfice obszaru wdrażania LSR.

Zintegrowany charakter Lokalnej Strategii Rozwoju podkreślają także kryteria wyboru operacji, które premiuje projekty realizowane w partnerstwie oraz mające szeroki zakres oddziaływania na różne sfery życia.

8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Innowacja to tworzenie rzeczy nowych, tworzenie w sposób nowy. Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju wymaga innowacyjnego podejścia, takie podejście gwarantuje osiągnięcie zakładanych celów i spełnienie oczekiwań społecznych. Strategia zakłada między innymi powiązanie innowacyjnych rozwiązań z lokalnymi zasobami. Przedsięwzięcie **Różnorodne działania na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej** zakłada realizację operacji na rzecz stworzenia ciekawej i różnorodnej infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej. W ramach tego przedsięwzięcia zakłada się stworzenie ośrodka sportów zimowych, dającego możliwości uprawiania narciarstwa zjazdowego i biegowego. Taki pomysł jest innowacyjny na skale regionu – powstaje nowy produkt, który jest niespotykany w Wielkopolsce. Powstanie takiego ośrodka zakłada jednak wykorzystanie lokalnego zasobu przyrodniczego jakim jest Bałczyna – drugie co do wysokości wzniesienie Wielkopolski. Bałczyna daje możliwości zrealizowania wyżej opisanych działań, co potwierdza odpowiednia ekspertyza przygotowana przez specjalistów. Szczególnie innowacyjnym działaniem może być wykorzystanie coraz bardziej doskonałych i dostępnych nawierzchni sztucznych.

W zbiorze przedsięwzięć realizowanych w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju na szczególną uwagę zasługuje przedsięwzięcie zatytułowane **Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju**, które obejmuje innowacyjne operacje o różnorodnym charakterze, które

przyczynią się do rozwoju społeczno – gospodarczego. Wśród oczekiwanych operacji można wymienić między innymi:

- festyny, spotkania, imprezy edukacyjne związane z obecnie nieczynną, historyczną linią kolejową Ostrzeszów – Namysłaki. Tego rodzaju praktyczne zajęcia w terenie dają młodzieży sposobność poznania historii rozwoju kolejnictwa,
- działania na rzecz rozwoju firmy realizowane przez przedsiębiorców i rolników związane z innowacją produktową lub procesową. Takie działania mogą być związane między innymi z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii w procesie funkcjonowania przedsiębiorstwa.
- innowacyjne akcje informacyjne, promocyjne, edukacyjne organizowane przez organizacje pozarządowe, które będą miały na celu budowanie społeczeństwa obywatelskiego i tworzenie kapitału ludzkiego,
- innowacyjne sposoby promowania obszaru wykorzystujące nowatorskie techniki oraz sposoby prezentowania i przekazywania informacji.

Ważnym kryterium wyboru poszczególnych operacji zapisanym w Lokalnej Strategii Rozwoju jest **innowacyjność**, która będzie rozpatrywana w skali obszaru. Pozwoli to premiować te operacje, które mają charakter innowacyjny.

Zaprezentowane powyżej innowacyjne rozwiązania mogą zostać także wykorzystane na innych obszarach. W niektórych sytuacjach może to wymagać pewnej modyfikacji. Ważne jest jednak odpowiednie nowatorskie potraktowanie posiadanych zasobów, które często nie są jeszcze w żaden sposób wykorzystane.

9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie LSR”, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów.

Niniejszy rozdział zawiera kluczowe z punktu widzenia wyboru projektów procedury, które będą wykorzystywane przez Radę SOLGD w czasie pracy nad operacjami. Poniżej zostaną omówione i zilustrowane następujące procedury:

- Procedura stwierdzenia zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju
- Procedura wyboru operacji według lokalnych kryteriów wyboru
- Procedura odwołania od decyzji Rady w sprawie wyboru operacji
- Procedura zmian lokalnych kryteriów wyboru operacji.

Przedstawione powyżej pierwsze trzy procedury zostały opracowane na podstawie przyjętego przez Walne Zebranie Członków SOLGD Regulaminu Rady i są z nim w pełni zgodne.

Nabór operacji będzie prowadzony zgodnie z odpowiednimi aktami prawnymi regulującymi realizację Osi IV Leader. Zarząd SOLGD wspólnie z Instytucją Wdrażającą ustali termin przeprowadzenia naboru operacji **na wybrane działanie**:

- Małe projekty,
- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
- Odnowa i rozwój wsi,
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.

Następnie po zakończeniu naboru – złożeniu przez beneficjentów wniosków o dofinansowanie operacji nastąpi rozpoczęcie procesu ich oceny, który będzie prowadziła Rada SOLGD. Rozpatrywanie wniosków będzie odbywało się na posiedzeniach Rady, które będą miały dwójaki charakter:

- Posiedzenie oceniające – posiedzenie, na którym dokonuje się oceny złożonych wniosków pod względem zgodności z LSR oraz spełnienia kryteriów wyboru projektów a także sporządzenia listy ocenionych projektów, ustalając kolejność według liczby uzyskanych punktów.
- Posiedzenie zatwierdzające – posiedzenie, na którym sporządza się listę projektów, które zostały wybrane do dofinansowania, ustalając ich kolejność wg liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów oraz listy projektów, które nie zostały wybrane.

Procedura stwierdzenia zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju

Procedura oceny zgodności operacji z LSR jest bardzo ważną z punktu widzenia wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Jej celem jest stwierdzenie czy dana operacja jest zgodna z zapisami przedstawionymi w LSR. Oś IV LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 zakłada, że dofinansowane mogą być tylko te operacje, które są zgodne z celami ogólnymi, celami szczegółowymi oraz mieszczą się w ramach wybranego przedsięwzięcia. Procedura będzie przebiegała według następującej kolejności:

1. Na posiedzeniu oceniającym Rady Przewodniczący lub osoba przez niego wskazana wprowadza ocenianą operację w sposób umożliwiający obecnym na posiedzeniu Członkom Rady na zapoznanie się z wypełnionym przez beneficjenta formularzem wniosku.
2. Członkowie Rady wypełniają oświadczenie dotyczące wyłączenie Członka Rady, którego związek z beneficjentem może budzić podejrzenia o stronniczość. Treść i forma oświadczenia stanowi załącznik nr 7 do Regulaminu Rady, który stanowi załącznik nr 2 do wniosku o wybór Lokalnej Grupy Działania do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.
3. Członkowie, którzy wyłączyli się z prac nad daną operacją nie uczestniczą w dalszych czynnościach związanych z jej oceną.
4. Przewodniczący rozpoczyna dyskusję na temat zgodności operacji z LSR. Każdy z Członków Rady może wyrazić swoje zdanie na temat zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju. W szczególności Członkowie Rady będą analizowali, czy operacja przyczynia się do osiągnięcia:
 - celów ogólnych LSR,
 - celów szczegółowych LSR,oraz czy operacja jest zgodna z przedsięwzięciami przedstawionymi w LSR.
5. Po zakończeniu dyskusji Przewodniczący przeprowadza głosowanie nad oceną zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju. Członkowie Rady głosują:
 - za uznaniem, że oceniana operacja jest zgodna z LSR, lub
 - za uznaniem, że oceniana operacja nie jest zgodna z LSR
6. Po przeprowadzeniu głosowania następuje wypełnienie przez Sekretarzy Rady Karty oceny zgodności operacji z LSR, w której zawarte są wnioski z dyskusji, wskazanie osiągniętych przez operację celów, przedsięwzięć z którymi operacja jest zgodna oraz wyników głosowania. Karta oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu Rady, będący załącznikiem nr 2 do wniosku o wybór Lokalnej Grupy Działania do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju

7. Operacja, która została uznana za zgodną z Lokalną Strategią Rozwoju przechodzi do dalszej oceny według lokalnych kryteriów oceny.
8. Operacja, którą uznano za niezgodną z Lokalną Strategią Rozwoju zostaje odrzucona i nie podlega dalszym procedurom oceny.
9. Beneficjent, którego wniosek o dofinansowanie operacji został odrzucony zostaje o tym poinformowany odpowiednim pismem i może złożyć odwołanie od decyzji Rady.
10. W przypadku złożenia przez beneficjenta odwołania od decyzji Rady następuje uruchomienie procedury pod nazwą: Procedura odwołania od decyzji Rady w sprawie wyboru operacji.

Poniżej znajduje się **Procedura stwierdzenia zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju w ujęciu tabelarycznym:**

Procedura stwierdzenia zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju			
Lp.	Czynność	Realizujący	Używane dokumenty
1.	Przedstawienie operacji w sposób umożliwiający obecnym na posiedzeniu Członkom Rady na zapoznanie się z wypełnionym przez beneficjenta formularzem wniosku.	Przewodniczący Rady	Wniosek o dofinansowanie operacji
2.	Wypełnienie oświadczenia dotyczącego wyłączenia Członka Rady SOLGD, którego związek z beneficjentem może budzić podejrzenia o stronniczość	Członkowie Rady SOLGD	Oświadczenie członka Rady SOLGD uczestniczącego w ocenie operacji
3.	Dyskusja nad zgodnością operacji z LSR	Członkowie Rady SOLGD	-
4.	Głosowanie nad oceną zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju	Członkowie Rady SOLGD	-
5.	Wypełnienie karty oceny zgodności operacji z LSR	Sekretarz posiedzenia Rady SOLGD	Karta oceny zgodności operacji z LSR
6.	W przypadku, gdy operacja została uznana za zgodną z LSR rozpoczęcie kolejnej procedury oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru	Rada SOLGD	-

Procedura stwierdzenia zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju zakłada w przypadku uznania operacji za niezgodną z LSR, niepodejmowanie dalszej oceny operacji według lokalnych kryteriów wyboru.

Procedura wyboru operacji według lokalnych kryteriów wyboru

Operacje, które uznano za zgodne z Lokalną Strategią Rozwoju poddaje się dalszej ocenie. W tym celu stosuje się procedurę wyboru operacji według lokalnych kryteriów wyboru operacji. Podstawą oceny w tej procedurze są lokalne kryteria oceny, które zostały tak ustalone, żeby dokonać wyboru operacji, które w najwyższym stopniu przyczynią się do rozwoju obszaru SOLGD. Każde z kryteriów spełnia co najmniej jeden z poniżej wymienionych warunków:

- jest mierzalne – możliwe jest przyznanie określonej liczby punktów w jednoznaczny, niebudzący wątpliwości sposób, bez możliwości zastosowania jakiegokolwiek subiektywnej, uznaniowej oceny,
- jest adekwatne – wynika w bezpośredni sposób z wniosków wypływających z analizy SWOT, nie jest oderwane od lokalnych realiów,

Poniżej znajdują się lokalne kryteria, które także stanowią załącznik do Regulaminu Rady.

Dla każdego z następujących działań PROW 2007 – 2013:

- Odnowa i rozwój wsi
- Małe projekty
- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

określono specyficzny z punktu widzenia tematyki zestaw kryteriów, który uwzględnia także potencjalnych beneficjentów.

Kryteria stosowane w ocenie projektów w ramach działania Małe projekty

Lp.	Nazwa kryterium	Możliwe warianty odpowiedzi	Punkty	Procentowa waga wskaźnika	Mierzalność	Adekwatność
1.	Liczba mieszkańców miejscowości, na terenie której będzie realizowana operacja ¹	500 mieszkańców i powyżej	2	5,71%	T	
		poniżej 500 mieszkańców	1			
2.	Wnioskowana kwota pomocy znajduje się w przedziale	poniżej 10 000 zł	5	14,29%	T	
		od 10 000 do 20 000 zł	3			
		powyżej 20 000 zł	1			
3.	Czy operacja ma charakter partnerski i jest realizowany we współpracy z innymi podmiotami	partnerstwo powyżej 10% wartości projektu	2	5,71%	T	T
		partnerstwo 5- 10% wartości projektu	1			
		partnerstwo poniżej 5% wartości projektu lub brak partnerstwa	0			
4.	Projekt polega na budowie, remoncie, przebudowie, modernizacji, doposażeniu obiektów użyteczności publicznej	Tak	5	14,29%	T	
		Nie	0			
5.	Czy projekt jest adresowany do dzieci lub młodzieży	tylko dla dzieci i młodzieży	3	8,57%	T	T
		częściowo dla dzieci i młodzieży	2			
		nie jest adresowany	0			
6.	Czy operacja jest skierowana do mieszkańców więcej niż tylko jednej miejscowości	Tak	3	8,57%	T	T
		Nie	0			
7.	Czy operacja zakłada wykorzystanie lokalnych zasobów historycznych lub przyrodniczych lub kulturalnych	znacznie wykorzystuje zasoby	3	8,57%		T
		częściowo wykorzystuje zasoby	2			
		nie wykorzystuje zasobów	0			
8.	Czy operacja będzie miała innowacyjny lub nowatorski charakter w skali obszaru SOLGD	Tak	3	8,57%		T
		Nie	0			
9.	Operacja jest realizowana przez następujący podmiot	organizacja pozarządowa,	5	14,29%	T	T
		jst, instytucja kultury, związek wyznaniowy, parafia	3			
		inne	1			
10.	Czy wypełniono wszystkie wymagane pola w formularzu wniosku	Tak	2	5,71%	T	
		Nie	0			
11.	Czy do wniosku dołączono wszystkie wymagane załączniki	Tak	2	5,71%	T	
		Nie	0			
		Maksymalna liczba punktów	35	100%		

Kryteria stosowane w ocenie projektów w ramach działania Odnowa i rozwój wsi

Lp.	Nazwa kryterium	Możliwe warianty odpowiedzi	Punkty	Procentowa waga wskaźnika	Mierzalność	Adekwatność
1.	Liczba mieszkańców miejscowości na terenie której, będzie realizowana operacja	powyżej 500 mieszkańców	3	9,4	T	
		od 250 do 500 mieszkańców	2			
		poniżej 250 mieszkańców	1			
2.	Wnioskowana kwota pomocy znajduje się w przedziale	poniżej 200 000 zł	5	15,6	T	T
		od 200 000 do 300 000 zł	3			
		powyżej 300 000 zł	1			
3.	Czy projekt ma charakter partnerski i jest realizowany we współpracy z innymi podmiotami	powyżej 2 partnerów	2	6,3	T	T
		1-2 partnerów	1			
		brak partnerów	0			
4.	Efektywność finansowa liczona jako stosunek całkowitego kosztu projektu do liczby mieszkańców miejscowości na terenie której, będzie realizowany projekt wynosi	poniżej 75% średniej	5	15,6	T	
		od 75% do 125% średniej	3			
		powyżej 125% średniej	1			
5.	Wnioskowany procent dofinansowania operacji znajduje się w przedziale	poniżej 60 %	5	15,6	T	T
		od 60% do 70%	3			
		powyżej 70%	1			
6.	Czy wnioskodawca posiada doświadczenie w realizacji projektów polegających na wykorzystaniu dotacji finansowej pochodzącej ze środków Unii Europejskiej	Tak	2	6,3	T	
		Nie	0			
7.	Czy operacja zakłada wykorzystanie lokalnych zasobów historycznych lub przyrodniczych lub kulturalnych	Tak	3	9,4		T
		Nie	0			
8.	Czy operacja będzie miała innowacyjny lub nowatorski charakter w skali obszaru SOLGD	Tak	3	9,4		T
		Nie	0			
9.	Czy wypełniono wszystkie wymagane pola w formularzu wniosku	Tak	2	6,3	T	
		Nie	0			
10.	Czy do wniosku dołączono wszystkie wymagane załączniki	Tak	2	6,3	T	
		Nie	0			
		Maksymalna liczba punktów	32	100%		

W przypadku kryterium nr 4 dla każdej operacji złożonej w danym naborze oblicza się efektywność finansową projektu: należy podzielić całkowity koszt projektu przez liczbę mieszkańców miejscowości na terenie której będzie realizowany projekt. Następnie należy obliczyć średnią arytmetyczną z otrzymanych wartości. Obliczona średnia arytmetyczna będzie wartością odniesienia dla efektywności finansowej poszczególnych operacji. Wyżej punktowane są te operacje, które za mniejszą kwotę realizują operację dla większej liczby odbiorców.

Kryteria stosowane w ocenie projektów w ramach działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

Lp.	Nazwa kryterium	Możliwe warianty odpowiedzi	Punkty	Procentowa waga wskaźnika	Mierzalność	Adekwatność
1.	Wnioskowana kwota pomocy wynosi:	mniej niż 30 000 zł	5	13,9	T	T
		od 30 000 zł do 50 000 zł	3			
		powyżej 50 000 zł	1			
2.	Okres prowadzenia przez beneficjenta działalności gospodarczej	powyżej 12 miesięcy	3	8,3	T	T
		poniżej 12 miesięcy	2			
		rozpoczynający prowadzenie	1			
3.	Udział w szkoleniach, warsztatach i innych formach zajęć edukacyjnych organizowanych przez SOLGD	Tak	3	8,3	T	
		Nie	0			
4.	Liczba miejsc pracy powstałych w związku z realizacją operacji	Powyżej 3 miejsc pracy	5	13,9	T	T
		2 lub 3 miejsca pracy	3			
		1 miejsce pracy	1			
5.	Koszt utworzenia jednego miejsca pracy w stosunku do średniej obliczonej na podstawie złożonych wniosków w danym naborze.	poniżej 75% średniej	5	13,9	T	T
		od 75% do 125% średniej	3			
		powyżej 125% średniej	1			
6.	Czy wnioskodawca posiada doświadczenie w realizacji projektów polegających na wykorzystaniu dotacji finansowej na utworzenie lub prowadzenie działalności gospodarczej	Tak	2	5,6	T	
		Nie	0			
7.	Czy projekt zakłada wprowadzenie na rynek nowego produktu lub usługi	Tak	3	8,3	T	T
		Nie	0			
8.	Czy projekt zakłada zastosowanie innowacyjnych w skali lokalnej procesów wytwarzania produktów lub oferowania usług	Tak	3	8,3		T
		Nie	0			
9.	Czy operacja zakłada wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych lub historycznych lub kulturalnych	Tak	3	8,3		T
		Nie	0			
10.	Czy wypełniono wszystkie wymagane pola w formularzu wniosku	Tak	2	5,6	T	
		Nie	0			
11.	Czy do wniosku dołączono wszystkie wymagane załączniki	Tak	2	5,6	T	
		Nie	0			
		Maksymalna liczba punktów	36	100%		

W przypadku kryterium nr 5 oblicza się koszt utworzenia jednego miejsca pracy dla poszczególnych operacji: należy podzielić całkowitą wartość operacji przez liczbę utworzonych w ramach jej realizacji miejsc pracy. Następnie z otrzymanych wyników dla poszczególnych operacji oblicza się średni koszt utworzenia miejsca pracy w ramach naboru.

Średni koszt utworzenia miejsca pracy będzie punktem odniesienia dla poszczególnych operacji. Wyżej punktowane będą te operacje, dla których koszt utworzenia miejsca pracy jest niższy.

Kryteria stosowane w ocenie projektów w ramach działania Różnicowanie i w kierunku działalności nierolniczej

Lp.	Nazwa kryterium	Możliwe warianty odpowiedzi	Punkty	Procentowa waga wskaźnika	Mierzalność	Adekwatność
1.	Wnioskowana kwota pomocy wynosi:	mniej niż 30 000 zł	3	9,7	T	T
		od 30 000 zł do 50 000 zł	2			
		powyżej 50 000 zł	1			
2.	Powierzchnia gospodarstwa, które posiada lub w którym pracuje wnioskodawca wynosi:	od 1 do 10 ha fizycznych	3	9,7	T	T
		powyżej 10 do 20 ha fizycznych	2			
		powyżej 20 ha fizycznych	1			
3.	Udział w szkoleniach, warsztatach i innych formach zajęć edukacyjnych organizowanych przez SOLGD	Tak	3	9,7	T	T
		Nie	0			
4.	Czy projekt zakłada utworzenie miejsc pracy	powyżej 3 miejsc	5	16,2	T	T
		2-3 miejsc	3			
		1 miejsce	1			
		Nie	0			
5.	Czy wnioskodawca posiada doświadczenie w realizacji projektów polegających na wykorzystaniu dotacji finansowej pochodzącej ze środków Unii Europejskiej	Tak	2	6,4	T	
		Nie	0			
6.	Czy projekt zakłada wprowadzenie na rynek nowego produktu lub usługi	Tak	3	9,7	T	T
		Nie	0			
7.	Czy projekt zakłada zastosowanie innowacyjnych w skali lokalnej procesów wytwarzania produktów lub oferowania usług	Tak	3	9,7		T
		Nie	0			
8.	Czy operacja jest związana z wytwarzaniem produktu lokalnego lub tradycyjnego	Tak	2	6,4		T
		Nie	0			
9.	Czy operacja zakłada wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych lub historycznych lub kulturalnych	Tak	3	9,7		T
		Nie	0			
10.	Czy wypełniono wszystkie wymagane pola w formularzu wniosku	Tak	2	6,4	T	
		Nie	0			
11.	Czy do wniosku dołączono wszystkie wymagane załączniki	Tak	2	6,4	T	
		Nie	0			
		Maksymalna liczba punktów	31	100%		

Procedura wyboru operacji według lokalnych kryteriów będzie miała następujący przebieg:

1. Ocenie operacji według lokalnych kryteriów SOLGD podlega tylko ta operacja, która została uznana za zgodną z Lokalną Strategią Rozwoju.
2. W procedurze biorą udział tylko ci Członkowie Rady, którzy nie wykluczyli się z prac nad operacją poprzez wypełnienie wspomnianego już oświadczenia
3. Każdy z Członków Rady otrzymuje Kartę oceny operacji według lokalnych kryteriów odpowiednią do typu operacji, następnie na podstawie posiadanej przez siebie wiedzy dotyczącej operacji dokonuje oceny, przyznając w poszczególnych kryteriach określoną liczbę punktów. Karty oceny operacji według lokalnych kryteriów adekwatne do określonych działań stanowią załączniki nr 2,3,4,5 do Regulaminu Rady, który stanowi załącznik nr 2 do wniosku o wybór Lokalnej Grupy Działania do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju
4. Członek Rady wypełnia wszystkie rubryki Karty oceny operacji według lokalnych kryteriów, w przeciwnym razie karta zostanie uznana za nieważną.
5. Sekretarze podczas zbierania Kart oceny operacji według lokalnych kryteriów sprawdzają czy dokument zawiera datę oraz czytelny podpis Członka Rady.
6. W przypadku stwierdzenia braku czytelnego podpisu i daty Sekretarze posiedzenia wzywają członka Rady do uzupełnienia braków.
7. Na podstawie zebranych Kart oceny operacji według lokalnych kryteriów oblicza się średnią arytmetyczną pozycji z karty: SUMA PUNKTÓW. Obliczona średnia arytmetyczna jest oceną końcową operacji. Przy ustalaniu oceny końcowej operacji bierze się pod uwagę wyłącznie ważne karty. Karta jest ważna jeśli w każdym kryterium przyznano punkty.
8. Ocenę końcową ogłasza Przewodniczący.
9. Na podstawie ocen końcowych operacji sporządza się i zatwierdza w drodze uchwały listę rankingową operacji, ustalając kolejność według liczby uzyskanych punktów. Lista rankingowa stanowi załącznik nr 6 do Regulaminu Rady, który stanowi załącznik nr 2 do wniosku o wybór Lokalnej Grupy Działania do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.
10. Beneficjentom zostają pisemnie przekazane następujące informacje na temat:
 - a) zgodności projektu z LSR albo jego niezgodności z LSR – wskazując przyczyny niezgodności,
 - b) liczby uzyskanych punktów w ramach oceny operacji według lokalnych kryteriów lub pozycji na liście rankingowej ocenionych projektów,
 - c) możliwości złożenia odwołania od wyników oceny zgodnie z procedurą określoną w LSR

Sporządzenie listy ocenionych operacji oraz wysłanie informacji do beneficjentów nastąpi nie później niż 21 dni od zakończenia konkursu

Beneficjent ma prawo złożyć odwołanie od decyzji Rady w sprawie uzyskanej liczby punktów lub uznania operacji za niezgodną z LSR.

11. Na posiedzeniu zatwierdzającym, które zostaje zwołane nie później niż 21 dni od daty posiedzenia oceniającego, w pierwszej kolejności rozpatruje się złożone przez beneficjentów odwołania od decyzji Rady przyjętych na posiedzeniu oceniającym. W wyniku rozpatrzenia odwołań lista rankingowa zatwierdzona na posiedzeniu oceniającym może zostać zmodyfikowana. Po rozpatrzeniu odwołań lista rankingowa zostaje ponownie zatwierdzona w drodze uchwały dzięki czemu nabiera charakteru ostatecznego.
12. Członkowie Rady ustalają w drodze uchwały listę wybranych operacji do dofinansowania, ustalając kolejność wg liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełnienia kryteriów wyboru projektów, uwzględniając alokacje środków w danym naborze. Pomoc na projekty przysługuje wg kolejności na liście.
13. Członkowie Rady ustalają w drodze uchwały listę nie wybranych operacji do dofinansowania, uwzględniając pozycję na liście rankingowej oraz alokacje środków w danym naborze. Sporządzenie list następuje nie później niż w ciągu 45 dni od zakończenia konkursu.
14. LGD informuje na piśmie wnioskodawcę o:
 - a) wybraniu projektu lub jego niewybraniu, wskazując przyczyny niewybrania
 - b) liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny projektów pod względem spełnienia kryteriów wyboru projektów lub miejscu na liście projektów, które zostały wybrane
 - c) możliwości złożenia wniosku o przyznanie pomocy bezpośrednio do podmiotu wdrażającego – w przypadku wnioskodawcy, którego operacja nie została wybrana
 - d) w roku, w którym po raz ostatni zostanie podana do publicznej wiadomości informacja o możliwości składania wniosków, LGD informując wnioskodawcę o wybraniu projektu, wskazuje również, czy projekt ten mieści się w ramach limitu 120% dostępnych środków

Wysłanie informacji do beneficjentów następuje nie później niż w ciągu 45 dni od zakończenia konkursu.

15. Ostateczne wyniki oceny i wyboru operacji publikuje się na stronie internetowej SOLGD. SOLGD przesyła złożone wnioski w ramach naboru, podjęte w sprawie wyboru operacji uchwały Rady wraz z załącznikami do Samorządu Województwa (dotyczy działań „Odnowa i rozwoju wsi” i „Małe projekty”) lub ARiMR (dotyczy działań

„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” i „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”) nie później niż w ciągu 45 dni od zakończenia konkursu.

Poniżej znajduje się **procedura oceny operacji według lokalnych kryteriów** oceny w ujęciu tabelarycznym:

Procedura wyboru operacji według lokalnych kryteriów oceny			
Lp.	Czynność	Realizujący	Używane dokumenty
1.	Każdy z Członków Rady otrzymuje Kartę oceny operacji według lokalnych kryteriów odpowiednią do typu operacji.	Członkowie Rady SOLGD	Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów
2.	Członkowie Rady wypełniają Karty oceny operacji według lokalnych kryteriów	Członkowie Rady SOLGD	Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów
3.	Zebranie wypełnionych Kart	Sekretarze posiedzenia Rady SOLGD	Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów
4.	Sprawdzenie czy Karta zawiera datę i czytelny podpis, ewentualne wezwanie Członka Rady do uzupełnienia braków	Sekretarze posiedzenia Rady SOLGD	Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów
5.	Obliczenie średniej arytmetycznej dla ważnych kart z pozycji: SUMA PUNKTÓW	Sekretarze posiedzenia Rady SOLGD	Ważne Karty oceny operacji według lokalnych kryteriów
6.	Ogłoszenie oceny końcowej.	Przewodniczący Rady SOLGD	
7.	Sporządzenie listy rankingowej ocenionych operacji zgodnych z LSR i listy operacji niezgodnych z LSR	Rada SOLGD	Lista rankingowa
8.	Zatwierdzenie w drodze uchwały listy rankingowej operacji zgodnych z LSR i listy operacji niezgodnych z LSR	Rada SOLGD	Lista rankingowa
9.	Przekazanie na piśmie beneficjentom informacji na temat: <ul style="list-style-type: none"> • zgodności projektu z LSR albo jego niezgodności z LSR – wskazując przyczyny niezgodności, • liczby uzyskanych punktów w ramach oceny operacji według lokalnych kryteriów lub pozycji na liście rankingowej ocenionych projektów, • możliwości złożenia odwołania od wyników oceny zgodnie z procedurą określoną w LSR 	Biuro SOLGD	Lista rankingowa
10.	W przypadku złożenia przez wnioskodawców odwołań od decyzji Rady SOLGD, członkowie Rady rozpatrują odwołania na posiedzeniu zatwierdzającym.	Rada SOLGD	-
11.	Zatwierdzenie w drodze uchwały	Rada SOLGD	Lista rankingowa

	ostatecznej listy rankingowej operacji zgodnej z LSR, uwzględniającej wyniki rozpatrzonych odwołań.		
12.	Członkowie Rady ustalają w drodze uchwały listę wybranych operacji do dofinansowania, uwzględniając pozycję na liście rankingowej oraz alokację środków w danym naborze	Rada SOLGD	-
13.	Członkowie Rady ustalają w drodze uchwały listę niewybranych operacji do dofinansowania, uwzględniając pozycję na liście rankingowej oraz alokację środków w danym naborze	Rada SOLGD	-
14.	Przekazanie na piśmie beneficjentom informacji na temat: <ul style="list-style-type: none"> • wybrania projektu lub jego niewybrania, wskazując przyczyny niewybrania • liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny projektów pod względem spełnienia kryteriów wyboru projektów lub miejscu na liście projektów, które zostały wybrane • możliwości złożenia wniosku o przyznanie pomocy bezpośrednio do podmiotu wdrażającego – w przypadku wnioskodawcy, którego operacja nie została wybrana • w roku, w którym po raz ostatni zostanie podana do publicznej wiadomości informacja o możliwości składania wniosków, LGD informując wnioskodawcę o wybraniu projektu, wskazuje również, czy projekt ten mieści się w ramach limitu 120% dostępnych środków 	Biuro SOLGD	Lista rankingowa
15.	Opublikowanie ostatecznych wyników oceny i wyboru operacji na stronie internetowej SOLGD oraz przesłanie złożonych wniosków w ramach naboru, podjętych w sprawie wyboru operacji uchwał Rady wraz z załącznikami do Samorządu Województwa lub ARiMR	Biuro SOLGD	-

Procedura odwołania od decyzji Rady SOLGD

Regulamin Rady określa także procedurę odwołania od decyzji Rady SOLGD, która zakłada, że wnioskodawca ma możliwość odwołania się od decyzji Rady dotyczącej oceny zgodności operacji z LSR lub oceny *punktowej* operacji według lokalnych kryteriów wyboru, w sytuacji gdy nie zgadza się z podjętymi przez Radę decyzjami związanymi z oceną jego operacji. Odwołanie powinno być złożone osobiście, w formie pisemnej, w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma informującego o zgodności z LSR i oceny punktowej operacji według lokalnych kryteriów wyboru. W przypadku złożenia odwołań Rada SOLGD ponownie poddaje operację procesowi oceny zgodnie z zasadami oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju oraz zasadami oceny operacji zgodnie z lokalnymi kryteriami wyboru.

Po rozpatrzeniu złożonych odwołań na posiedzeniu zatwierdzającym, tworzy się nową Listę rankingową uwzględniającą możliwą zmianę decyzji Rady SOLGD. W takim przypadku na liście rankingowej mogą nastąpić przesunięcia skutkujące zmianą decyzji w sprawie wyboru operacji do dofinansowania. Po rozpatrzeniu wszystkich złożonych odwołań lista rankingowa przybiera formę ostateczną i stanowi podstawę do stworzenia listy operacji wybranych do dofinansowania i listy operacji nie wybranych do dofinansowania.

Wnioskodawca może odwołać się od decyzji Rady SOLGD tylko jeden raz. Po rozpatrzeniu odwołań na posiedzeniu zatwierdzającym beneficjentom nie przysługuje ponowne prawo do odwołania.

Procedura odwołania od decyzji Rady SOLGD			
Lp.	Czynność	Realizujący	Używane dokumenty
1.	Przyjęcie od wnioskodawców odwołań od decyzji Rady złożonych w formie pisemnej, osobiście w Biurze SOLGD	Biuro SOLGD	-
2.	W przypadku operacji, co do których złożono odwołanie, ponowna ocena zgodności operacji z LSR oraz ocena operacji według lokalnych kryteriów wyboru	Rada SOLGD	Zgodnie z zasadami przeprowadzanej oceny
3.	Po rozpatrzeniu odwołań, ponowne ustalenie listy rankingowej	Rada SOLGD	Lista rankingowa

Procedura zmian lokalnych kryteriów oceny operacji

Lokalne kryteria wyboru operacji zostały określone na podstawie starannej analizy szeregu czynników. Kryteria mają na celu wybór takich operacji, które będą w najlepszy sposób przyczyniać się do rozwoju obszaru SOLGD. Jednak podczas wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju należy prowadzić monitorowanie jakości oraz skuteczności lokalnych kryteriów wyboru. Analiza powinna zostać przeprowadzona w oparciu o przeprowadzane nabory. Biorąc pod uwagę miejsca uzyskane przez poszczególne operacje na liście rankingowej będzie możliwe stwierdzenie, czy kryteria spełniają swoją rolę i przyczyniają się do rozwoju obszaru oraz wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju mierzonego wskaźnikami określonymi dla poszczególnych przedsięwzięć. Poza tym będzie możliwe stwierdzenie czy kryteria w praktyce nie dyskryminują określonych grup beneficjentów lub określonych typów operacji. Na podstawie przeprowadzanej analizy Przewodniczący Rady SOLGD będzie mógł wnioskować do Zarządu SOLGD o modyfikację lokalnych kryteriów wyboru operacji, przedstawiając propozycję zmian. W przypadku, kiedy Zarząd SOLGD na wniosek Przewodniczącego Rady lub na podstawie własnych obserwacji uzna, że należy zmienić kryteria wyboru operacji, przygotowuje propozycję zmian i poddaje je pod obrady Walnego Zebrania Członków SOLGD. Walne Zebranie Członków SOLGD podejmie ostateczną decyzję w sprawie zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji.

10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji

Rok	Kategoria kosztu/wydatku	Działania osi 4 Leader											Razem oś 4
		4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju					4.21 Wdrażanie projektów współpracy			4.31 Funkcjonowanie lokalnej grupy działań			
		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro-przedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem 4.1/4.13	Przygotowanie projektów współpracy	Realizacja projektów współpracy	Razem 4.21	Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności i aktywacja	Razem 4.31	
2008-2009	Całkowite	0	425 000	0	214 286	639 286	0	0	0	126 100	50 000	176 100	815 386
	Kwalifikowane	0	425 000	0	214 286	639 286	0	0	0	126 100	50 000	176 100	815 386
	Do refundacji	0	212 500	0	150 000	362 500	0	0	0	126 100	50 000	176 100	538 600
2010	Całkowite	425 000	1 275 000	1 973 334	340 946	4 014 280	8 750	50 000	58 750	170 000	50 000	220 000	4 293 030
	Kwalifikowane	425 000	1 275 000	1 973 334	340 946	4 014 280	8 750	50 000	58 750	170 000	50 000	220 000	4 293 030
	Do refundacji	212 500	637 500	1 480 000	238 662	2 568 662	8 750	50 000	58 750	170 000	50 000	220 000	2 847 412
2011	Całkowite	1 275 000	0	1 333 334	257 143	2 865 477	10 000	50 000	60 000	205 000	50 000	255 000	3 180 477
	Kwalifikowane	1 275 000	0	1 333 334	257 143	2 865 477	10 000	50 000	60 000	205 000	50 000	255 000	3 180 477
	Do refundacji	637 500	0	1 000 000	180 000	1 817 500	10 000	50 000	60 000	205 000	50 000	255 000	2 132 500
2012	Całkowite	0	0	1 360 000	340 946	1 700 946	5 000	40 113	45 113	205 000	50 000	255 000	2 001 059
	Kwalifikowane	0	0	1 360 000	340 946	1 700 946	5 000	40 113	45 113	205 000	50 000	255 000	2 001 059
	Do refundacji	0	0	1 020 000	238 662	1 258 662	5 000	40 113	45 113	205 000	50 000	255 000	1 558 775
2013	Całkowite	0	0	0	250 000	250 000	0	0	0	205 000	60 000	265 000	515 000
	Kwalifikowane	0	0	0	250 000	250 000	0	0	0	205 000	60 000	265 000	515 000
	Do refundacji	0	0	0	175 000	175 000	0	0	0	205 000	60 000	265 000	440 000
2014	Całkowite	0	0	0	219 589	219 589				205 000	60 000	265 000	484 589
	Kwalifikowane	0	0	0	219 589	219 589				205 000	60 000	265 000	484 589
	Do refundacji	0	0	0	153 712	153 712				205 000	60 000	265 000	418 712
2015	Całkowite									96 486	51 423	147 909	147 909
	Kwalifikowane									96 486	51 423	147 909	147 909
	Do refundacji									96 486	51 423	147 909	147 909
2008-2015	Całkowite	1 700 000	1 700 000	4 666 668	1 622 910	9 689 578	23 750	140 113	163 863	1 212 586	371 423	1 584 009	11 437 450
	Kwalifikowane	1 700 000	1 700 000	4 666 668	1 622 910	9 689 578	23 750	140 113	163 863	1 212 586	371 423	1 584 009	11 437 450
	Do refundacji	850 000	850 000	3 500 000	1 136 036	6 336 036	23 750	140 113	163 863	1 212 586	371 423	1 584 009	8 083 908

11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR

W pracy nad Lokalną Strategią Rozwoju brali udział przedstawiciele różnych sektorów z obszaru SOLGD. Dołożono wszelkich starań, aby w spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele sektora społecznego, publicznego oraz gospodarczego.

Największe korzyści polegające na aktywizacji społeczności do prac nad przygotowaniem LSR przyniosły **konsultacje społeczne**. Na ten cel Stowarzyszenie OLGD pozyskało dofinansowanie na realizację zadania publicznego pn. „Wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych poprzez działania mające na celu dostosowanie lokalnych strategii rozwoju do wymagań rozwoju obszarów wiejskich” z Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w kwocie 18.715 zł.

W ramach realizacji projektu stowarzyszenie przeprowadziło następujące działania:

1. opracowanie i wydruk materiałów promocyjnych
2. opracowanie i wydruk zaproszeń
3. opracowanie i wydruk plakatów
4. opracowanie, wydruk i dystrybucja materiałów dot. LSR
5.
 - a. przygotowanie i przeprowadzenie spotkania na terenie gminy Ostrzeszów
 - b. przygotowanie i przeprowadzenie spotkania na terenie gminy Grabów nad Prosną
 - c. przygotowanie i przeprowadzenie spotkania na terenie gminy Mikstat
 - d. przygotowanie i przeprowadzenie spotkania na terenie gminy Doruchów
 - e. przygotowanie i przeprowadzenie spotkania na terenie gminy Kraszewice
 - f. przygotowanie i przeprowadzenie spotkania na terenie gminy Czajków
6. przygotowanie ekspertyzy związanej z analizą przyjętych celów w ramach LSR

Zgodnie z założeniami zawartymi w ofercie w warsztatach wzięło udział 180 osób, zamieszkujących na terenie Ostrzeszowskiej Lokalnej Grupy Działania. Każda z osób uczestniczących w warsztatach otrzymała zaświadczenie potwierdzające obecność. Zajęcia, w pierwszej części miały formę wykładu, a w drugiej części formę warsztatową, podczas której uczestnicy wypracowali pomysły do realizacji w ramach programu Leader. Podczas szkolenia uczestnicy zostali zachęcani i zmobilizowani do propagowania korzyści płynących z programu Leader w swoim środowisku.

Uchwałą Zarządu SOLGD z dnia 26.06.2008 r. powstał **punkt informacyjno – konsultacyjny** z siedzibą w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Ostrzeszowie, pokój nr 54. Jest to jednocześnie biuro Wydziału Promocji i Rozwoju Gminy Ostrzeszów. Pracownicy urzędu pracujący w tym biurze udzielają jednocześnie informacji mieszkańcom obszaru z zakresu programu Leader. Tutaj osoby zainteresowane mają możliwość wypełnienia ankiet,

w których wskazują pomysły do realizacji w zakresie programu Leader. W procesie przygotowania LSR spłynęło do punktu informacyjno – konsultacyjnego około 60 ankiet od przedstawicieli różnych instytucji oraz osób fizycznych. Wyniki **sondażu** przeprowadzonego za pomocą ankiet oraz zestawienie przedsięwzięć do realizacji w ramach LSR zebrane podczas konsultacji stały się podstawą do stworzenia strategii.

W związku z rozszerzeniem obszaru Stowarzyszenia „Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania” o Gminę Kobyla Góra, we wrześniu 2009 roku przeprowadzono konsultacje społeczne w nowej gminie. W konsultacjach wzięło udział 28 mieszkańców Gminy Kobyla Góra. W ślad za tym spotkaniem wpłynęło do SOLGD 38 ankiet zawierających przedsięwzięcia do realizacji w ramach LSR oraz 17 deklaracji wstąpienia do SOLGD mieszkańców nowej gminy.

12.Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

Za proces wdrażania, monitoringu i aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju odpowiadać będzie SOLGD, stąd też to ono pełni rolę koordynatora i organizatora wszelkich działań informacyjnych umożliwiających wszystkim mieszkańcom udział w realizacji strategii. Przebieg i zasady wdrażania, monitoringu i aktualizacji LSR będzie miał charakter jawny i odbywał się będzie z udziałem mieszkańców obszaru wdrażania LGD oraz partnerów SOLGD. Informacje nt. wdrażania, monitoringu i aktualizacji LSR rozpowszechniane będą o dostępne środki przekazu.

Wdrażanie LSR

Lokalna Strategia Rozwoju wdrażana będzie na obszarze i w okresie zgodnym z zawartą w umowie o dofinansowanie. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju odbywać się będzie w sposób ciągły, poprzez realizację projektów wybranych do dofinansowania przez Radę SOLGD. Proces wdrażania LSR będzie jawny, a informacje o postępach w jej realizacji będą powszechnie dostępne. Z wdrażaniem LSR ściśle wiąże się proces monitoringu oraz aktualizacji strategii. Informacje o postępach we wdrażaniu LSR będą powszechnie dostępne.

Monitoring LSR

Monitoring Lokalnej Strategii Rozwoju odbywał się będzie w oparciu o następujące elementy:

a. Analiza zgodności celów projektu z celami przyjętymi w LSR

- b. Analiza efektywności projektu w oparciu o przyjęte wskaźniki
- c. Raportowanie

Ad a. Wstępna analiza zgodności celów projektu z celami LSR dokonywana będzie na etapie oceny projektów przez Radę SOLGD. Do realizacji przyjęte zostaną tylko projekty zgodne z celami LSR. Po zrealizowaniu projektu ocenie podlegał będzie stopień w jakim przyjęte w projekcie cele zostaną osiągnięte.

Ad b. Analiza efektywności projektu dokonywana będzie w oparciu o mierzalne wskaźniki przyjęte we wniosku o dofinansowanie. Na tym etapie weryfikacji podlegać będą liczbowe dane, których wartość obliczana będzie przez pracowników biura SOLGD.

Ad c. Raportowanie służyć będzie zebraniu informacji i wyciągnięciu wniosków z przeprowadzonych analiz i stanowić będzie podstawę do aktualizacji LSR.

Aktualizacja LSR

Proces informowania o postępach we wdrażaniu strategii oparty będzie o dostępne środki przekazu umożliwiające wszystkim uprawnionym podmiotom aktywny udział w realizacji strategii, a tym samym zapewniający optymalne wykorzystanie środków i osiągnięcie celów strategii.

Podstawowymi instrumentami, które wykorzystywane będą do celów informacyjnych będą przede wszystkim:

- szkolenia – organizowane przez biuro SOLGD odpowiednio do potrzeb wynikających z ogłaszanych naborów wniosków, prowadzone przez merytorycznie przygotowane do tego osoby. Informacje o szkoleniach będą podawane do publicznej wiadomości z wykorzystaniem lokalnych mediów (prasa, radio) oraz stron internetowych.
- strona internetowa – systematycznie aktualizowana, zawierać będzie informacje o organizowanych przez SOLGD szkoleniach. Na stronie umieszczane będą informacje o terminach, miejscach i programach szkoleń oraz warunkach uczestnictwa. Strona internetowa zawierać będzie ponadto wszelkie niezbędne informacje dotyczące zasad funkcjonowania zarówno stowarzyszenia i biura SOLGD, jak również możliwości i zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach programu LEADER.
- lokalne media – wykorzystywane będą w szczególności do zamieszczania informacji o planowanych naborach wniosków, terminach i miejscach szkoleń.

- informacja w biurze LGD – udzielana będzie przez pracowników biura w godzinach jego funkcjonowania. Pracownicy biura będą udzielać porad i wyjaśnień wnioskodawcom, którzy ubiegać się będą o dofinansowanie. W biurze SOLGD uzyskać będzie można również informacje o planowanych naborach wniosków, wynikach zakończonych naborów, terminach szkoleń i posiedzeń Rady SOLGD. Możliwe będzie ponadto zapoznanie się z protokołami z posiedzeń rady, otrzymanie niezbędnych formularzy wniosków, a także ulotek i broszur informacyjnych.
- plakaty, ulotki – opracowywane będą przez pracowników biura SOLGD w sposób jasny i czytelny dla odbiorców. Informować będą w zwięzły sposób o zasadach funkcjonowania stowarzyszenia SOLGD, idei programu LEADER, procesie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Wydawnictwa te zawierać będą tylko informacje podstawowe, których funkcją będzie zainteresowanie odbiorców programem LEADER i działalnością stowarzyszenia SOLGD. Szczegółowe informacje dostępne będą za pośrednictwem wcześniej wymienionych środków przekazu.

Aktualizacja LSR odbywać się będzie w przypadku zaistnienia okoliczności, które wymagać będą zmiany zapisów strategii. Okolicznościami tymi mogą być m.in.:

- rozszerzenie obszaru wdrażania LSR o inne gminy spójnej terytorialnie z obszarem działania SOLGD
- wniosek złożony w formie pisemnej przez mieszkańców obszaru wdrażania LSR, rozpatrzony pozytywnie przez Zarząd SOLGD.
- decyzja Zarządu SOLGD podjęta w wyniku analizy raportów z monitoringu wdrażania LSR, oceny rezultatów jej realizacji oraz przebiegu naboru wniosków.
- konieczność zmian w harmonogramie realizacji lub w budżecie LSR

Proces aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju przebiegał będzie w sposób następujący:

1. przedstawienie członkom Zarządu SOLGD propozycji dokonania aktualizacji LSR wraz z uzasadnieniem przez Dyrektora Biura SOLGD
2. podjęcie przez Zarząd SOLGD decyzji o konieczności dokonania aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju,
3. rozpowszechnienie informacji o rozpoczęciu prac nad aktualizacją LSR wśród mieszkańców i partnerów SOLGD wraz z poinformowaniem o możliwości zgłaszania propozycji zmian LSR

4. przygotowanie projektu zmian LSR z uwzględnieniem zmian zgłaszanych przez mieszkańców i partnerów SOLGD.
5. akceptacja projektu zmian LSR przez Zarząd SOLGD
6. przedstawienie zakresu aktualizacji LSR na Walnym Zebraniu Członków SOLGD
7. akceptacja w drodze uchwały zaktualizowanej LSR przez Walne Zebranie Członków SOLGD
8. podanie do publicznej wiadomości i rozpowszechnienie informacji o dokonanej aktualizacji LSR wraz z zamieszczeniem zaktualizowanej LSR na stronie internetowej SOLGD

13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej

Ewaluacja to systematyczne badanie cech konkretnego programu, projektu z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu jego usprawnienia i dalszego rozwoju. Przedmiotem ewaluacji są efekty programu, wyniki z punktu widzenia beneficjenta oraz rezultat społeczno – gospodarczy. Ewaluacja nie weryfikuje poprawności sposobu wdrażania programu, co stanowi przedmiot kontroli. Z punktu widzenia czasu ewaluację można podzielić na trzy fazy:

- ewaluacja ex ante – która jest realizowana na etapie przygotowania programu lub projektu, celem takiej ewaluacji jest poprawa i wzmocnienie końcowej jakości programu będącego w trakcie opracowania,
- ewaluacja okresowa mid – term jest prowadzona w trakcie realizacji programu i pozwala na modyfikowanie przyjętych na początku założeń,
- ewaluacja ex – post jest prowadzona na po zakończeniu realizacji programu i pozwala określić długotrwałe efekty programu.

Główne kryteria ewaluacji to skuteczność, efektywność, odpowiedniość, użyteczność i trwałość. Analiza **skuteczności** opiera się na badaniu, czy osiągnięto założone cele oraz czy użyte instrumenty były słuszne. Porównuje się zatem sformułowane w dokumentach założenia z osiągniętymi efektami. **Efektywność** bada czy cele osiągnięto przy odpowiednich nakładach – porównuje się zatem osiągnięte wyniki z zaangażowanymi zasobami. **Odpowiedniość** analizuje dostosowanie założonych celów do potrzeb i problemów otoczenia. **Użyteczność** natomiast określa czy osiągnięte wyniki odpowiadają potrzebom i problemom otoczenia.

Ewaluacja własna Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania będzie składała się z dwóch kluczowych elementów: ocena funkcjonowania stowarzyszenia oraz ocena realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Ocena stowarzyszenia ma na celu stwierdzenie czy organizacja działa sprawnie, czy robi to, do czego została powołana.

Ewaluacja Lokalnej Strategii Rozwoju była prowadzona już na etapie tworzenia dokumentu programowego – była to ocena ex ante. Starano się zebrać jak najwięcej danych oraz zaangażować społeczność lokalną w proces oceny odpowiedniości celów w stosunku do potrzeb i problemów otoczenia. Mieszkańcy mieli możliwość podawania propozycji własnych celów oraz oceny celów zaproponowanych przez ekspertów. Na spotkaniach z mieszkańcami prowadzonymi w formie warsztatów prezentowano zakładane wyniki realizacji programu, mieszkańcy mieli możliwość oceny ich użyteczności. Wnioski wypracowane na takich spotkaniach były bardzo użyteczne dla osób pracujących nad dokumentem.

Kluczowa dla realizacji programu będzie ocena okresowa mid – term. Zakłada ona stałe zbieranie informacji w oparciu o stworzony system monitorowania. Proces ewaluacji będzie przebiegał według ściśle określonej metodyki przedstawionej poniżej. Zakłada się, że na zakończenie każdego roku realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju zostanie przeprowadzony proces oceny i przygotowany raport ewaluacyjny. **Proces ewaluacji będzie w szczególności skupiał się na badaniu realizacji celów określonych w LSR.** Ocenie będzie podlegał stopień osiągnięcia zakładanych celów – skuteczność oraz efektywność realizacji programu. **Podstawą do oceny celów będzie ocena realizacji planowanych przedsięwzięć.** W przypadku przedsięwzięć będzie badana odpowiedniość czyli dostosowanie przedsięwzięć do potrzeb mieszkańców, będzie to można ocenić na podstawie liczby zgłaszanych operacji w ramach poszczególnych przedsięwzięć. Taki wskaźnik pozwoli zbadać rzeczywiste zainteresowanie społeczne poszczególnymi przedsięwzięciami. Przedsięwzięcia, w ramach których zgłaszana jest duża liczba operacji z całą pewnością są dostosowane do oczekiwań i potrzeb społecznych. Przedsięwzięcia, które nie będą cieszyły się dużym zainteresowaniem będą wymagały ponownego rozpatrzenia. Każde przedsięwzięcie ma także określone zakładane wskaźniki produktu, rezultatu oraz oddziaływania. Zrealizowane operacje przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych wskaźników – stopień osiągnięcia zakładanych wskaźników będzie także podlegał ocenie.

Proces ewaluacji zostanie zakończony opracowaniem raportu ewaluacyjnego. Raport będzie zawierał wyniki zebrane w procesie ewaluacji ale także wnioski wynikające z oceny. Proces ewaluacji będzie przeprowadzany przez ekspertów, którzy będą potrafili spojrzeć obiektywnie na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju oraz funkcjonowanie Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania. Z formalnego punktu widzenia proces ewaluacji będzie prowadzony na zlecenie Zarządu SOLGD.

Na podstawie przedstawionych wniosków wynikających z procesu ewaluacji Zarząd SOLGD będzie podejmował stosowne działania, w tym między innymi może zainicjować proces aktualizacji LSR. Przeprowadzenie ewaluacji może w zależności od okoliczności wpłynąć między innymi na:

- modyfikację celów szczegółowych i lepsze ich dostosowanie do zmieniających się oczekiwań społecznych i problemów obszaru SOLGD
- modyfikację zakresu przedsięwzięć, w tym określenie preferowanych operacji
- modyfikację kryteriów wyboru operacji
- zmian w budżecie – przesunięcia środków pomiędzy poszczególnymi działaniami

Zaproponowana metodyka ma na celu jak najlepsze wykorzystanie procesu ewaluacji. Ma on przyczynić się poprawy funkcjonowania Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania oraz zapewnić jak najlepsze efekty wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. **Informacje uzyskane w ramach prowadzenia ewaluacji własnej będą wykorzystywane także w celu usprawniania działalności Stowarzyszenia.** W przypadku stwierdzenia pewnych braków związanych z funkcjonowaniem organizacji zostaną podjęte natychmiastowe działania, które spowodują wprowadzenie zmian. Zarząd SOLGD analizując raport ewaluacyjny rozważy różne warianty i zaproponuje najbardziej skuteczne działania, które będą powodowały lepsze funkcjonowanie SOLGD. Podjęte działania będą skupiały się bezpośrednio na zauważonych problemach i brakach.

Proces ewaluacji zostanie przeprowadzony także po zakończeniu wdrażania LSR. Ocena ex – post będzie podsumowywała cały proces realizacji programu LEADER. Wnioski wynikające z tej analizy będą podstawą do tworzenia nowych dokumentów programowych na kolejne okresy programowania.

14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR

Lokalna Strategia Rozwoju SOLGD jest dokumentem, którego zapisy zgodne są z obecnie obowiązującymi dokumentami planistycznymi na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym. Przedsięwzięcia zapisane w LSR będą miały charakter komplementarny w odniesieniu do działań zawartych w niżej wymienionych dokumentach planistycznych.

Poziom lokalny:

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2006-2013.

Dokument zawiera cele i zadania Powiatu Ostrzeszowskiego w zakresie rynku pracy, szkolnictwa, pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego, opieki zdrowotnej, infrastruktury technicznej, gospodarki odpadami, rolnictwa, kultury i sportu oraz sfery społecznej.

Następujące cele Lokalnej Strategii Rozwoju są komplementarne w odniesieniu do celów Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2006-2013:

Cel szczegółowy 1.2 LSR: „Poprawa stanu infrastruktury społecznej” – komplementarność w odniesieniu do celu „Infrastruktura – budowa chodników i ścieżek rowerowych”

Cel szczegółowy 2.2 LSR „Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców” – komplementarność w odniesieniu do celu „Rynek pracy – aktywizacja zawodowa mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży wchodzącej na rynek pracy”.

Poziom regionalny

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Lokalna Strategia Rozwoju jest komplementarna w odniesieniu do następujących celów Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.

Cel ogólny 1 Lokalnej Strategii Rozwoju „Podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru” jest komplementarny w odniesieniu do celu generalnego Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, który brzmi: „Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców”.

Poziom krajowy

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Celem głównym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest „wzrost zatrudnienia i spójności społecznej”, w odniesieniu do którego komplementarny jest Cel ogólny 1 Lokalnej Strategii Rozwoju „Podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru”.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Celem programu jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

Z celem tym zgodny jest Cel szczegółowy 1.2 LSR „Poprawa stanu infrastruktury społecznej” oraz Cel szczegółowy 1.3 „Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury oraz dziedzictwa historycznego i kulturowego”.

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Głównym celem Programu jest rozwój polskiej gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsiębiorstwa. Z celem tym komplementarny jest Cel szczegółowy 2.2 LSR „Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców” którego osiągnięciu służyć będzie Przedsięwzięcie 6 „Innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju” oraz Przedsięwzięcie 7 „Tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich”.

15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR.

Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania planuje w okresie 2008 – 2015 wykorzystanie dodatkowych, zewnętrznych źródeł finansowania działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Pozyskanie dodatkowych środków finansowych pozwoli na realizację działań komplementarnych wobec tych, które będą realizowane ze środków osi 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013. Wśród dodatkowych źródeł finansowania należy wskazać następujące:

- Program Operacyjny Kapitał Ludzki, który zawiera szereg działań na rzecz budowania kapitału ludzkiego, działania realizowane w ramach tego programu będą zgodne z drugim celem ogólnym Lokalnej Strategii Rozwoju: **Wzrost aktywności społeczno**

gospodarczej. SOLGD zamiesza zrealizować projekty w ramach następujących priorytetów:

- Rynek pracy otwarty dla wszystkich
- Promocja integracji społecznej
- Regionalne kadry gospodarki
- Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
- Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, który jest rządowym przedsięwzięciem mającym na celu pobudzenie oraz wzmocnienie inicjatyw obywatelskich.
- Fundusz dla Organizacji Pozarządowych, który funkcjonuje w ramach Mechanizmów Finansowych i składa się z trzech komponentów pozwalających realizować projekty miękkie:
 - Demokracja i społeczeństwo obywatelskie
 - Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój
 - Równe szanse i integracja społeczna
- Środki jednostek samorządu terytorialnego wydatkowane w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego – w zależności od ogłaszanych konkursów.
- Pozostałe źródła finansowania, które mogą pojawić się podczas realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w latach 2009 – 2015.

Realizacja projektów finansowanych z wyżej wymienionych źródeł będzie skupiona wokół szeroko pojętego rozwoju obszarów wiejskich i oscylowała wokół działań związanych z budowaniem kapitału społecznego. Wszystkie projekty, które mogą zostać zrealizowane będą wpisywały się w cele określone w Lokalnej Strategii Rozwoju.

Procedury zabezpieczenia przed nakładaniem się pomocy finansowej z różnych źródeł.

W związku z realizacją przez jedną organizację projektów finansowanych z różnych źródeł zewnętrznych, w tym środków PROW 2007 – 2013 należy zastosować procedury, które będą miały na celu zabezpieczenie przed podwójnym finansowaniem tych samych działań z różnych źródeł. Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania zamierza stworzyć regulamin określający zasady jednoczesnej realizacji projektów finansowanych z różnych źródeł. Zostaną wykorzystane następujące fundamentalne zasady i procedury:

- tworzenie wydzielonych kont bankowych do obsługi poszczególnych projektów finansowanych z zewnętrznych źródeł,

- umieszczanie na wszystkich dowodach księgowych potwierdzających poniesienie wydatków informacji o źródle finansowania oraz kwocie, która pochodzi ze wskazanego źródła i refunduje poniesiony koszt,
- wyznaczenie dla każdego projektu koordynatora, który będzie odpowiedzialny za sprawną realizację oraz dbałość o unikanie podwójnego finansowania (osobą odpowiedzialną za koordynowanie działań: „Wdrażania projektów współpracy” i „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania” będzie dyrektor biura SOLGD a w przypadku realizacji pozostałych projektów Zarząd SOLGD wyznaczy koordynatora),
- określenie dla każdej osoby zatrudnionej w biurze SOLGD szczegółowego zakresu obowiązków i zadań ze wskazaniem na rzecz którego projektu będą one wykonywane,
- określenie dla każdej osoby zatrudnionej w biurze SOLGD czasu pracy ze wskazaniem, jaki wymiar czasu będzie przeznaczony na realizację poszczególnych projektów,
- określenie dla każdej zatrudnionej osoby źródeł finansowania jej wynagrodzenia z uwzględnieniem zakresu obowiązków i czasu pracy przeznaczonego na obsługę poszczególnych projektów,
- określenie zasad wykorzystania sprzętu i materiałów zakupionych w ramach jednego projektu na rzecz realizacji drugiego projektu.

16.Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.

Wizja obszaru Stowarzyszenia Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania po zrealizowaniu założeń Lokalnej Strategii Rozwoju brzmi: „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotliny Grabowska obszarem wysokiej jakości życia, gdzie aktywni mieszkańcy realizują swoje pomysły”. Lata 2009-2014 będące okresem realizacji strategii mogą przynieść istotne zmiany na obszarze. Krzewienie idei Leader oraz dofinansowania realizacji pomysłów realizowanych w ramach działań Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 zaktywizują różne sektory gospodarki.

Cele ogólne strategii zakładają podniesienie jakości życia przy wykorzystaniu specyfiki obszaru oraz podniesienie aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców. Realizacja tych celów wpłynie istotnie na rozwój obszarów wiejskich położonych na obszarze

SOLGD. Jakość życia na obszarze planuje się poprawić poprzez realizację celów szczegółowych opisanych w strategii. Cel szczegółowy 1.1 zakłada stworzenie warunków do rozwoju sportu i rekreacji na obszarze i będzie on realizowany poprzez przedsięwzięcia na rzecz infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej na obszarze. Cel szczegółowy 1.2 ma służyć poprawie stanu infrastruktury społecznej i będzie realizowany przez przedsięwzięcie określone jako „Centra wsi tętniące życiem”. Realizacja celu szczegółowego 1.3 ma zaspokoić potrzeby mieszkańców w zakresie kultury oraz ochrony dziedzictwa historycznego i kulturowego. Przedsięwzięcia służące realizacji tego celu będą polegały na wspieraniu bogatego życia kulturalnego i społecznego na obszarze SOLGD oraz ochrony i poprawy stanu obiektów o istotnym znaczeniu dla społeczności lokalnej. Cel 1.4 zakłada wspieranie przedsięwzięć z zakresu promocji obszaru SOLGD.

Aktywność społeczno – gospodarcza mieszkańców zostanie osiągnięta przez realizację celu szczegółowego 2.1 polegającego na podniesieniu aktywności społecznej mieszkańców. Cel ten planuje się zrealizować poprzez szereg przedsięwzięć min. kultywowanie tradycji lokalnych. Cel szczegółowy 2.2 Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców zostanie osiągnięty przez innowacyjne pomysły na rzecz rozwoju oraz przedsięwzięcia związane z tworzeniem miejsc pracy na obszarach wiejskich.

W celu wywarcia pozytywnego wpływu na rozwój obszarów wiejskich Stowarzyszenie Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania będzie postępować zgodnie z przyjętą misją. Misja SOLGD zakłada, że stowarzyszenie będzie zarówno inicjatorem jak i koordynatorem działań na rzecz podniesienia jakości życia oraz aktywności społeczno-gospodarczej na swoim obszarze poprzez zaangażowanie partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych w proces planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw.

17. Informacja o dołączanych do LSR załącznikach

Do Lokalnej Strategii Rozwoju nie dołączono żadnych załączników.